

3 Utredning

3.1 Syfte

Syftet med utredningen är att kartlägga möjligheterna att införa en frystork, med fokus på både beredskap och minskat matsvinn. Utredningen ska även analysera hur ett sådant införande kan bidra till och påverka kommunens arbete med beredskap.

Underlaget för utredningen bygger på intervjuer med andra kommuner, dokumentstudier från relevanta myndigheter samt faktauppgifter från branschspecifika leverantörer.

3.2 Kostnadsanalys

En kostnadsanalys har genomförts för att jämföra två alternativ: att investera i en egen frystork alternativt att köpa färdiga frystorkade produkter, se bild 1 nedan.

Bild 1

Investeringskostnad	Antal	Årskostnad,		Kostnad per portion
		Kronor	avskrivning 10 år	
			10	7500
Frystork	1	170 000	17 000	
Vacuummaskin/förpackningsmaskin som tål pulver	1	150 000	15 000	
AW-mätare (active water)	1	13 000	1 300	
Fuktanalysator	1	20 000	2 000	
Konservburksförslutare	1	30 000	3 000	
Summa		383 000	38 310	
Årskostnad elförbrukning frystork			12 000	
			50 310	6,71 kr
Övriga kostnader som kan uppstå i sammanhanget:				
Kostnad för elarbeten vid anslutning? Antagen kostnad		20 000	2 000	0,27 kr
Behov av eventuell tillbyggnad av kök? Ex 20 m2	40 000/m2	800 000	26 667	3,56 kr
Summa per portion				10,53 kr
Driftskostnader				
Elförbrukning kWh per torkcykel	50	80		1,60 kr
Genomsnittspris per kWh		2		
Kostnad elförbrukning per vecka		240		
Kostnad elförbrukning per år		12 000		
Hyreskostnad tillbyggnad, ex 20 m2	450	9 000		1 kr
Räntekostnad	2,75%	22 000		3 kr
Summa				5,73 kr
Jämförelse mellan egenproducerat och inköpta portioner				
	Antal portioner per år	Kostnad per portion	Kostnad per år	
Kostnad för egenproducerad måltid, skola 7-9	7500	71,27 kr	534 525 kr	
Kostnad för inköpta portioner frystorkad mat	7500	40,60 kr	304 500 kr	

I analysen är eventuell tillkommande personalkostnad inte medräknad och övriga löpande utgifter exempelvis vacuumförpackningar, etiketter och ytterförpackningar för att förlänga hållbarheten. Anledningen är att det är svårt att bedöma dessa kostnader och påverkar därför inte jämförelsen mellan alternativen.

3.3 Lokal

Då det inte har identifierats en lämplig lokal i nära anslutning till kommunens kök uppstår därför behovet av att bygga om eller bygga ut befintliga lokaler.

En frystork kräver ett separat rum på grund av flera faktorer: den höga bullernivån, att den behöver vara i gång många timmar per dygn under flera dygn samt att optimal temperatur för rummet är +18 ° då maskinen avger mycket värme.

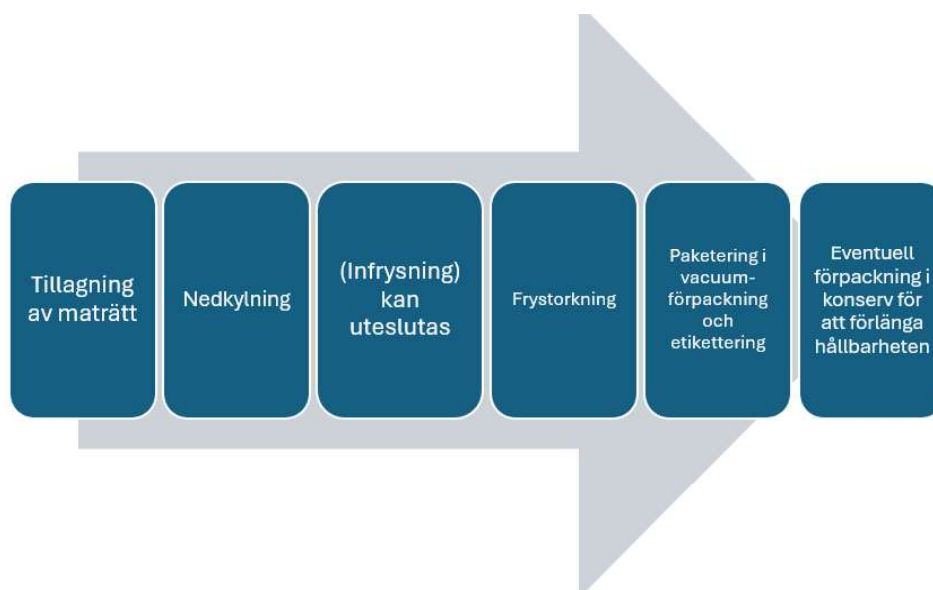
För att undersöka om det är möjligt att exempelvis bygga ut Odenköket som har störst produktionskapacitet har kontakt tagits med bygglovshandläggare i kommunen för att undersöka om det finns byggrätt inom området.

Enligt bygglovshandläggaren finns ingen given byggrätt på fastigheten utan byggnation styrs till del av prickad mark och dels av byggnadsstadgans 39 §. Sedan är det en lämplighetsbedömning. Del av fastigheten ligger inom annan detaljplan för arenan samt att det är ett pågående planarbete för sportcentrum och Torpagärdet där del av Oden 1 ingår.

3.4 Branschspecifika leverantörer

För att undersöka processen för frystorkning av livsmedel har kontakt tagits med en branschspecifik leverantör som har erfarenhet av processen både för industrin och konsulterande till andra kommuner. Förenklat går processen till enligt bild 2.

Bild 2

Den vanligaste modellen av frystorkar som kommunerna valt, rymmer 6 st GN 1/1-bleck. (Jämför med ex en kombiugn av bänkmodell.) Den har en genomsnittlig kapacitet av 50 portioner och kostnaden är ca 160 000-170 000 kr. Viktigt att tänka på är att välja en frystork med gastronomimått. Tiden för att frystorka 50 portioner är ca 50 timmar per cykel. Detta

innebär att man oftast gör 2-3 processer per vecka. Vid en produktion av 50 port 3 dagar per vecka kan man producera ca 7500 portioner per år.

Att sprida tillgängligheten och riskerna är viktigt att ha med sig då det tar mycket tid att producera frystorkat. Att dessutom ha ett lager av specerier/torrvaror och konserver bör vara en annan del i beredskapen.

3.5 Maträttsutbud

Utifrån respondenternas svar har vi blivit rekommenderade att i första hand utgå ifrån soppor, grytor och pastarätter eftersom de är mest lämpliga och kan göras så allergivänliga som möjligt. I dagsläget har respondenterna inte tagit hänsyn behovskoster vilket gör det extra viktigt att rätterna är anpassningsbara.

Linköpings kommun har satsat på 4 rätter i dagsläget. De är Vegetarisk ärtsoppa, Pasta med vegetarisk sås, Pasta med kycklingfärs och Chili con carne med nötkött och bönor.

Kommunerna som kontaktats arbetar utifrån en planerad produktion där man antingen gör en planerad överproduktion eller specialdestinerad produktion avsedd för frystorkning och beredskapssyfte.

Målsättningen är att ha en beredskap av frystorkad mat på upp till hundra dagar.

4 Bilagor

Bilaga 1, Jämförelsetabell: Frystorkning i tre kommuner

Jämförelsetabell

Frystorkning i tre kommuner

Fråga	Lycksele kommun	Linköpings kommun	Kumla kommun
1. Vem ansvarar för produktionen av den frystorkade maten och varför blev det så?	Kostenhet/Måltids-service, initiativ via inspiration från Linköping.	Kommunstyrelsen, beredskapssyfte.	Måltidschef, inspirerad av Linköping.
2. Vad var anledningen/syftet med att införskaffa en frystork?	Beredskap, inspiration från Linköping.	Beredskap, krisförsörjning, robusthet.	Beredskap, minska matsvinn, förlänga hållbarhet.
3. Hur många frystorkar har ni investerat i, och vad var beslutsunderlaget för det antalet?	En frystork.	21 frystorkar, FOI-studier som underlag.	En liten frystork för test, planerar större.
4. Vilken modell av frystork har ni?	Wave 440, största av de små.	WAVE (Österrike), olika storlekar.	LeoSmak XL (liten testmaskin).
5. Vilken kapacitet har varje frystork, och hur ofta körs de i praktiken?	60 kg, ca 3 cykler/vecka.	25–100 portioner/maskin, 3 batcher/vecka.	20–50 portioner, 2 cykler/vecka.
6. Hur ser energiförbrukningen ut per torkcykel?	Ingen mätning, maskinen visar förbrukning.	Ingen mätning ännu, schablon på full drift.	Ingen mätning, låga effekter, nattmatlagning.
7. Placering och lokalutformning – hur är maskinen placerad och hur underhålls den?	Rum med avlopp, frost runt maskinen, högt ljud.	Utbyggda rum, ansvarig för underhåll.	Separat rum, ventilerat, producerar värme och ljud.
8. Vilka tillhörande maskiner krävs (t.ex. packmaskin/vakuummaskin)?	Extra vakuummaskin, degblandare.	Snabbfrys, vakuummaskin.	Vakuummaskin, metallpåsar.

Bilaga 1

9. Hur många personal krävs vid maskinen och vilken utbildning behövs?	Ingen extrapersonal, utbildning i vattenhaltsmätning.	En anställd för drift och underhåll.	Befintlig personal, viss utbildning.
10. Prisbild och finansiering – vilka kostnader har uppkommit utöver inköp av maskin?	Ca 500 000 kr totalt.	240 000 kr per maskin, ca 33–35 kr/portion.	Ingen detaljerad analys, investering i maskin och lager.
11. Har ni gjort någon kostnadsanalys för torkningsprocessen?	Nej, ingen stor kostnad.	Ja, kalkyl på portionspris.	Nej, planerar att göra.
12. Till hur många är maten tänkt att räcka, till vilka målgrupper och hur många dagar?	Hittills 12 000 komponentportioner, 3 cykler/vecka.	2,5 miljoner portioner i lager, till alla verksamheter.	1 miljon portioner i lager, ska räcka tre månader.
13. Vilken krisbild/krisituation har ni utgått ifrån?	Frågan kom inte upp.	Kris och krig, robusthet vid störningar.	Samhällskris, beredskap för fler på fritids.
14. Vilka maträtter finns frystorkade och varför just dessa?	6 veckors matsedel, rätter som fungerar bäst.	Pasta, ris, soppa, andra rätter.	Grytor, köttfärsås, kycklinggryta, frukt och grönsaker.
15. Är det hela maträtter eller enstaka livsmedel som frystorkas?	Delar upp hela måltider, t.ex. stroganoff för sig, ris för sig från torrlager.	Både hela rätter och komponenter.	Huvudkomponenter, grytor, frukt, grönsaker, smoothies.
16. Hur ofta frystorkas nya maträtter?	3 cykler/vecka.	3 batcher/vecka.	2 cykler/vecka.
17. Hur omsätts lagret?	Omsättning inför inventering, provsmakning.	Lager hanteras av säkerhet och beredskap, tester årligen.	Omsättning och test av batchar årligen.
18. Har ni haft möjlighet att omsätta lagret, och hur har processen upplevts?	Maskinen rekommenderas, etiketter och påsar utmaningar.	Receptutveckling och tester viktiga, långsiktig planering krävs.	Viktigt med små bitar, hygien och hållbarhet avgörande.

§ 105

Svar på Initiativärende - Utredning av möjligheten att införskaffa en industriell lyofilisator (frystork) för att minska matsvinn och stärka kommunens livsmedelsberedskap

SBN 2025/128

Beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden återremitterar ärendet till förvaltningen för bilagda angivna kompletteringar
2. Förvaltningen ska rapportera resultatet till nämnden senast Q4 2025

Bilaga

Bilaga 4: Yrkande till ärende 13: svar på initiativärende

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningen har mottagit ett initiativärende den 2025-04-10 gällande – Utredning av möjligheten att införskaffa en lyofilisator(frystork) för att minska matsvinn och stärka kommunens livsmedelsberedskap.

Initiativet att ta vara på matsvinnet är positivt. Den mat som blir över vid serveringen i skolor och förskolor kyls ned för att kunna serveras vid ett senare tillfälle som en tredje rätt, vilket uppfattas positivt av eleverna. Maten som inte distribueras till förskoleavdelningarna från köket hanteras på samma sätt och sparas till ett annat tillfälle. Det verkliga svinnet är mat som inte kan sparas vidare och därför inte kan tas tillvara eller frystorkas enligt rutiner och gällande lagstiftning om matsäkerhet.

Kostenheten består av 47 enheter där mat serveras i skola och förskola. Att samla överbliven mat som går att ta vara på till senare servering skulle skapa hanterings- och logistikutmaningar, samt öka transporterna och klimatpåverkan. Investering i frystorkningsutrustning på flera platser är även kostsamt.

Kommunen har ett ansvar att upprätthålla kontinuiteten och servera måltider även vid kriser och förhöjd beredskap. Det finns idag ett pågående arbete för att säkra upp livsmedelsberedskapen inom kommunen. Hittills har inte en satsning på egen frystorkning varit aktuell. Genom att omvärldsbevaka och se på goda exempel i andra kommuner och regioner kan man även stärka beredskapsplanen framåt.

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2025-08-25

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-09-25

- Initiativärende - Utredning av möjligheten att införskaffa en industriell lyofilisator (frystork) för att minska matsvinn och stärka kommunens livsmedelsberedskap
- Beslut SBN 2025-04-10, §66

Samhällsbyggnadsnämndens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Utskickat förslag till beslut: "Samhällsbyggnadsnämnden avslår initiativärendet med hänvisning till att det matsvinn som uppstår i kommunens skolor och förskolor inte kan användas vidare för frystorkning och beredskapssyfte enligt rutiner och gällande lagstiftning om matsäkerhet".

Ordförande föreslår följande beslutsmeningar:

- "1. Samhällsbyggnadsnämnden återremitterar ärendet till förvaltningen för bilagda angivna kompletteringar.
2. Förvaltningen ska rapportera resultatet till nämnden senast Q4 2025".

Beslutsgång

Ordförande ställer förslagen i proposition mot varandra och finner genom acklamation att samhällsbyggnadsnämnden beslutar enligt ordförandes förslag till beslut.

Sändlista

Handläggare av ärendet
Medhandläggare, Zemira Sylä
Förvaltningschef
Förslagsställare

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

ÄRENDE 13: SVAR PÅ INITIATIVÄRENDE

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade vid möte den 10 april 2025 att ge förvaltningen i uppdrag att utreda möjligheten att investera i en industriell frystorkningsanläggning för att minska matsvinn och stärka den kommunala livsmedelsberedskapen.

Förvaltningens svar innebär ett avslag på initiativet med motivering kring bland annat kostnadseffektivitet och logistiska utmaningar.

Nämnden uppskattar förvaltningens engagemang i att bedöma frågan och den värdefulla analys som presenterats kring kortsiktiga aspekter av matsvinn och distribution.

För att få en mer heltäckande bild av frystorkningens potential som en del i en långsiktig beredskapsstrategi, föreslås att ärendet återremitteras till förvaltningen för komplettering med följande inslag:

1. Helhetsperspektiv på längre sikt: En bedömning av hur frystorkning kan bidra till ökad självförsörjning och flexibilitet vid krislägen, inklusive scenarier med störda leveranskedjor, samt hur det kan integreras i kommunens övergripande beredskapsplaner.
2. Kostnadsanalys: En uppskattning av investerings-, drifts- och underhållskostnader för en frystorkningsanläggning, inklusive potentiella besparingar genom minskat matsvinn och långsiktiga effekter på livsmedelskostnader. Detta bör också väga in eventuella intäkter från försäljning av frystorkade produkter, om sådan finnes.
3. Erfarenhetsutbyte med andra kommuner: Kontakt med kommuner eller regioner som redan infört frystorkning som metod för beredskap (exempel från andra svenska kommuner eller EU-projekt, etc), för att belysa praktiska utmaningar, framgångar och lärdomar.

Genom dessa kompletteringar kan utredningen ge en starkare grund för ett välgrundat beslut som stärker kommunens motståndskraft (resiliens). Förvaltningen ombeds att återkomma med en uppdaterad rapport senast Q4 2025.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att:

1. Återremittera ärendet till förvaltningen för ovan angivna kompletteringar.
2. Förvaltningen ska rapportera resultatet till nämnden senast Q4 2025.

Initiativärende till Samhällsbyggnadsnämnden:

Utredning av möjligheten att införskaffa en industriell lyofilisator (frystork) för att minska matsvinn och stärka kommunens livsmedelsberedskap

Bakgrund

Matsvinn är ett växande problem inom den offentliga sektorn, särskilt inom skolmatsproduktionen, där stora mängder fullt ätbar mat dagligen slängs. Samtidigt står Sverige och kommunerna inför ökade krav på livsmedelsberedskap i händelse av kriser, katastrofer och försörjningsstörningar.

I en krissituation där livsmedelsförsörjningen påverkas, exempelvis vid krig, naturkatastrofer eller störningar i internationella leveranskedjor, måste kommunen kunna säkerställa tillgången till mat för skolor, äldreomsorg och andra samhällsviktiga verksamheter. Regeringen och MSB har pekat på behovet av att bygga upp livsmedelslager och stärka den lokala beredskapen.

Generellt gäller ansvarsprincipen som gäller för krisberedskapen i Sverige även för beredskapslager av livsmedel – det vill säga att den som har ansvar för något i vardagen har det även vid en kris, och måste säkerställa sina försörjningskedjor enl MSB.

Genom att investera i en industriell lyofilisator (frystork) kan kommunen både minska sitt matsvinn och samtidigt skapa ett lokalt beredskapslager av livsmedel med mycket lång hållbarhet. Frystorkad mat har en hållbarhet på upp till 25 år, kräver ingen kylförvaring och kan snabbt användas vid behov. Detta skulle minska kommunens sårbarhet och beroende av externa livsmedelsleverantörer i en krissituation.

Syfte

Syftet med detta initiativ är att utreda möjligheterna för kommunen att investera i en industriell lyofilisator för att:

- Minska matsvinnet inom skolmatsproduktionen genom att tillvarata mat som blir över istället för att slänga den.
- Bygga upp ett kommunalt livsmedelsberedskapslager med frystorkad mat som kan lagras under lång tid och användas vid kriser.
- Stärka kommunens självförsörjning och beredskap vid störningar i livsmedelsförsörjningen.
- Minska kostnaderna för både livsmedelsinköp och hantering av matsvinn.

Motivering

Sveriges nuvarande livsmedelsförsörjning är beroende av globala handelsvägar och just-in-time-leveranser, vilket gör den extremt sårbar vid störningar. Enligt experter har Sverige idag inga egentliga livsmedelslager, och många kommuner saknar beredskap för att klara mer än några dagar utan externa leveranser.

Ett kommunalt beredskapslager av frystorkad mat skulle drastiskt minska denna sårbarhet och ge kommunen en möjlighet att agera vid kriser. Frystorkad mat kräver ingen kylförvaring, har lång hållbarhet och kan snabbt distribueras vid behov.

Kostnaden för att bygga upp ett traditionellt livsmedelslager med färska eller frysta varor är mycket hög, både vad gäller förvaring, personal och löpande rotation av matvaror. En

lyofilisator (frystork) är en betydligt mer kostnadseffektiv metod, där överskottsmat kan omvandlas till en långsiktig resurs i stället för att slängas.

Investeringen i en lyofilisator skulle således inte bara minska matsvinnet och sänka livsmedelskostnader, utan också ge kommunen en konkret och hållbar lösning för att säkerställa livsmedelsförsörjningen i kristider.

Avslutning

Detta initiativ handlar om att ta ett strategiskt och långsiktigt beslut för kommunens beredskap och hållbarhet. Genom att undersöka möjligheten att frystorka och lagra överskottsmat kan kommunen både ta ett miljöansvar och säkerställa en robust livsmedelsberedskap för framtiden.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att:

1. Ge förvaltningen i uppdrag att utreda möjligheten att investera i en industriell lyofilisator (frystork) för att minska matsvinn och skapa ett kommunalt livsmedelsberedskapslager.
2. Kartlägga kostnaderna för inköp, installation och drift av en sådan maskin, inklusive potentiella besparingar på minskat matsvinn och livsmedelsinköp.
3. Analysera beredskapsnyttan av ett kommunalt lager av frystorkad mat, med fokus på:
 - Minskad sårbarhet vid livsmedelskriser.
 - Säkrad livsmedelsförsörjning för skolor, äldreomsorg och samhällsviktiga funktioner.
 - Möjlighet att vid behov bistå invånare vid kriser.
4. Undersöka samverkansmöjligheter med andra kommunala verksamheter och regionala aktörer för att optimera nyttan av ett beredskapslager.
5. Identifiera möjliga finansieringsalternativ, exempelvis statliga stöd, MSB-bidrag, EU-finansiering eller annan.
6. Bedöma hur en sådan investering påverkar kommunens totala beredskap och hur den kan integreras i det övergripande krisberedskapsarbetet.
7. Återrapportera utredningens resultat till samhällsbyggnadsnämnden senast Q4 2025.

Datum: 2025-04-10

Johan Andersson C	Kristina Östergren S	Jonas Sjöblom MP
Ann-Marie Jonasson S	Hans-Peter Nielsen KD	Elias Yachouh KD
Leif Höglund S	Helge Kneese KD	

2025-11-27

Dnr: SBN 2025/133

Handläggare

Hans Larsson

Hans.Larsson@vanersborg.se

0521-72 24 05

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Svar på remiss av förstudie räddningstjänstenslokaler i Brålanda

Samhällsbyggnadsnämnden har inget att erinra avseende remitterad Förstudie räddningstjänstens lokaler i Brålanda.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen beslutade 2025-04-02 § 73 ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att i samverkan med samhällsbyggnadsförvaltningen genomföra förstudie angående förändrade lokaler för räddningstjänstens verksamhet i Brålanda tätort. Förstudien beslutades återrapporteras till kommunstyrelsen kvartal 4 2025.

Förstudien är nu färdigställd och två alternativ har utvärderats: ombyggnation av befintlig station på Källeberg 10:8 och flytt till ombyggda lokaler på Dyrehög 1:50. Förstudien rekommenderar en flytt till Dyrehög 1:50. Lösningen beräknas ge ändamålsenligare lokaler till lägre kostnad än vid ombyggnation av befintlig brandstation samt bättre placering för verksamheten då den ger större möjligheter till framtida utveckling och samnyttjande med andra kommunala verksamheter.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Räddningstjänsten Fyrbodals bedömer att arbetsmiljön är bristfällig och att det saknas förutsättningar för att efterleva miljökrav vid Brålanda brandstation. Situationen bedöms försvåra rekrytering och begränsa möjligheterna till verksamhetsutveckling. Förstudien jämför två lösningsalternativ; ombyggnation vid befintlig placering på fastigheten Källeberg 10:8 och flytt av verksamheten till ombyggda lokaler vid fastigheten Dyrehög 1:50. Sammantaget bedöms en flytt av verksamheten till Dyrehög 1:50 vara det mest fördelaktiga alternativet. Alternativet innebär att räddningstjänsten får tillgång till ändamålsenliga lokaler till en lägre kostnad än vid en ombyggnation av befintlig brandstation. En flytt skulle även innebära en för verksamheten bättre placering. Samtidigt finns vissa osäkerheter kring fastigheten Dyrehög 1:50. Närhet till kraftledning, placeringen inom vattenskyddsområde och markföroreningar på fastigheten kan begränsa eventuell framtida verksamhetsutveckling. Sammantaget bedöms dock läget innebära större utvecklingsmöjligheter för framtiden än vid befintlig lokalisering i ett bostadskvarter. Placeringen ger även nya möjligheter till samnyttjande av lokaler med andra kommunala verksamheter. Samnyttjande ger en högre nyttjandegrad och kan bidra till ökad samverkan mellan verksamheterna. Att flytta verksamheten till redan ombyggda lokaler innebär också en betydligt mindre påverkan på arbetsmiljö och beredskap jämfört med en ombyggnation i befintliga lokaler med pågående verksamhet. Tillfälliga lösningar och etappvis byggande ökar risken för störningar i verksamheten vilket kan påverka insatsberedskapen och svarstider vid larm. En flytt av verksamheten innebär en tomställd byggnad i centrala

Brålanda. Nuvarande brandstation anses vara en särskilt värdefull byggnad och på grund av sina höga kulturvärden bedöms byggnaden inte kunna rivas. En annan användning av byggnaden behöver hittas utan att kulturvärden byggs bort. Om byggnaden inte längre ska användas för allmänt ändamål kommer en planändring krävas.

Beredning

Remissvar har genomförts i dialog med övriga verksamheter inom samhällsbyggnadsförvaltningen.

Underlag

Beslut KS § 73 2025-04-02 Beslut om att starta förstudie angående räddningstjänstens lokaler i Brålanda.

Remiss av förstudie räddningstjänstens lokaler i Brålanda.

Förstudie räddningstjänstens lokaler i Brålanda.

Daniel Jerling

Tf förvaltningschef

Sändlista

Förvaltningschef Samhällsbyggnad

Handläggare av ärendet

Räddningstjänsten Fyrbodalen

Kommunstyrelsen

Vänersborgs kommun
Kommunstyrelsen

RAPPORT

2025-10-21

Dnr: KS2025/89

KS 2025/89

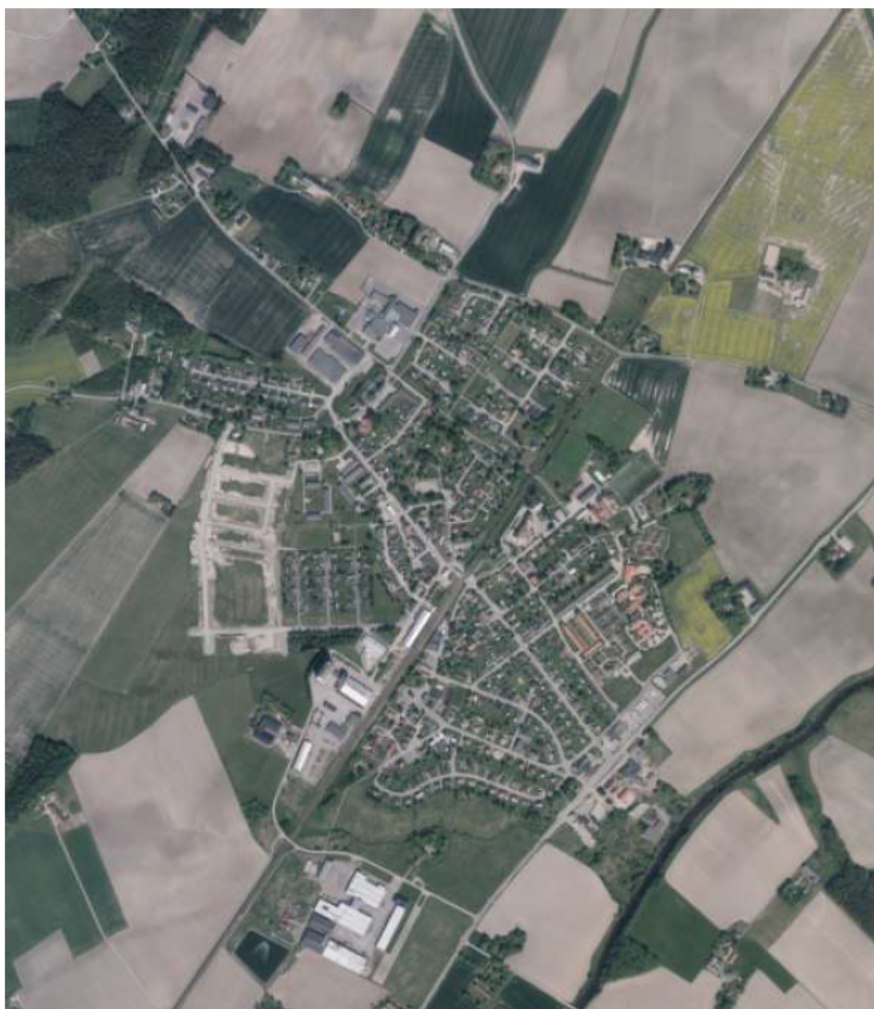
2025.3145

1(17)
2025-10-28

Handläggare
Anna Högmark
anna.hogmark@vanersborg.se
0521-722527

Mottagare
Kommunstyrelsen

Förstudie räddningstjänstens lokaler i Brålanda

Anna Högmark, Kommunstyrelseförvaltningen
Pål Castell, Kommunstyrelseförvaltningen
Hans Larsson, Samhällsbyggnadsförvaltningen
Helén Swarthamre, Samhällsbyggnadsförvaltningen
Eddie Sandin, Miljö- och byggnadsförvaltningen

Omslagets framsida: Flygfoto över Brålanda tätort

Bild/Foto: Lantmäteriet

Sammanfattning av rapporten

Kommunstyrelsen har gett i uppdrag att utreda lokalbehovet för räddningstjänsten i Brålanda tätort mot bakgrund av att verksamheten bedömer att arbetsmiljön vid nuvarande brandstation är bristfällig och att lokalerna inte uppfyller miljökrav. Syftet är att ta fram ett beslutsunderlag som belyser olika handlingsalternativ för att möta räddningstjänstens behov av ändamålsenliga lokaler. Förstudien har genomförts i samverkan med Räddningstjänsten Fyrbodals.

Två alternativ har utvärderats: ombyggnation av befintlig station på Källeberg 10:8 och flytt till ombyggda lokaler på Dyrehög 1:50. Förstudien rekommenderar en flytt till Dyrehög 1:50. Lösningen beräknas ge ändamålsenligare lokaler till lägre kostnad än vid ombyggnation av befintlig brandstation samt bättre placering för verksamheten då den ger större möjligheter till framtida utveckling och samnyttjande med andra kommunala verksamheter.

Anna Högmark

Lokalstrateg

Innehållsförteckning

1	UPPDRAG	5
1.1	UPPDRAGSBESKRIVNING	5
1.2	MÅL OCH SYFTE	5
1.3	BERÖRDA PARTER	5
1.4	AVGRÄNSNING	5
1.5	UNDERLAG	5
1.6	METOD	5
2	RESULTAT OCH SLUTSATSER	5
3	UTREDNING	6
3.1	VERKSAMHETSBEKRIVNING	6
3.2	NULÄGESBEKRIVNING	8
3.3	LÖSNINGSALTERNATIV	8
3.3.1	<i>Ombyggnation och renovering av befintliga lokaler vid fastigheten Källeberg 10:8.....</i>	<i>9</i>
3.3.2	<i>Ombyggnation och renovering av lokaler vid fastigheten Dyrehög 1:50</i>	<i>10</i>
3.4	UTVÄRDERING AV ALTERNATIVEN	11
3.4.1	<i>Ekonomisk nytta</i>	<i>11</i>
3.4.2	<i>Verksamhetsaspekter</i>	<i>13</i>
3.4.3	<i>Miljöpåverkan</i>	<i>13</i>
3.4.4	<i>Trygghet och säkerhet</i>	<i>14</i>
3.4.5	<i>Lokaleffektivitet och flexibilitet.....</i>	<i>14</i>
3.5	TIDPLAN	15

1 Uppdrag

1.1 Uppdragsbeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade 2025-04-02 § 73 ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att i samverkan med samhällsbyggnadsförvaltningen genomföra förstudie angående förändrade lokaler för räddningstjänstens verksamhet i Brålanda tätort. Förstudien ska återrapporteras till kommunstyrelsen kvartal fyra 2025.

1.2 Mål och syfte

Målet för förstudien är att ge ett beslutsunderlag till Kommunstyrelsen som belyser handlingsalternativ för räddningstjänstens lokalbehov i Brålanda. Syftet är att ge förutsättningar för kommunen att kunna möta räddningstjänstens behov av ändamålsenliga lokaler på ett hållbart och effektivt sätt.

1.3 Berörda parter

Direkt berörda parter är Räddningstjänsten Fyrbodol som verksamhetsutövare och Vänersborgs kommun som fastighetsägare.

1.4 Avgränsning

Förstudien utreder inte nybyggnation som ett lösningsalternativ då behovet bedöms kunna lösas inom befintligt fastighetsbestånd.

1.5 Underlag

Beslut om inriktning för ny brandstation Brålanda tätort för Räddningstjänsten Fyrbodol, Förbundsdirektionen Räddningstjänsten Fyrbodol 2025-01-15 § 8

Beslut om hemställan angående utredning av lokalfrågan i Brålanda, Förbundsdirektionen Räddningstjänsten Fyrbodol 2025-02-25 § 24

Beslut om att starta förstudie angående räddningstjänstens lokaler i Brålanda, Kommunstyrelsen 2025-04-02 § 73

1.6 Metod

Förstudien har upprättats av kommunstyrelseförvaltningen i samarbete med Räddningstjänsten fyrbodol, samhällsbyggnadsförvaltningen och miljö- och byggnadsförvaltningen.

Bedömningen av nuvarande lokalers ändamålsenlighet, förväntad verksamhetsutveckling och framtida lokalbehov har gjorts av räddningstjänsten Fyrbodol. Lämplig lösning på den problematik som har beskrivits har arbetats fram i samverkan mellan förbundet och samhällsbyggnadsförvaltningen. Miljö- och byggnadsförvaltningen har studerat möjligheter till placering och utbyggnad utifrån översiktsplaner och detaljplaner.

2 Resultat och slutsatser

Räddningstjänsten Fyrbodol bedömer att arbetsmiljön är bristfällig och att det saknas förutsättningar för att efterleva miljökrav vid Brålanda brandstation. Situationen bedöms försvåra rekrytering och begränsa möjligheterna till verksamhetsutveckling. Förstudien jämför två lösningsalternativ; ombyggnation vid befintlig placering på

fastigheten Källeberg 10:8 och flytt av verksamheten till ombyggda lokaler vid fastigheten Dyrehög 1:50.

Sammantaget bedöms en flytt av verksamheten till Dyrehög 1:50 vara det mest fördelaktiga alternativet. Alternativet innebär att räddningstjänsten får tillgång till ändamålsenliga lokaler till en lägre kostnad än vid en ombyggnation av befintlig brandstation. En flytt skulle även innebära en för verksamheten bättre placering.

Samtidigt finns vissa osäkerheter kring fastigheten Dyrehög 1:50. Närhet till kraftledning, placeringen inom vattenskyddsområde och markföroreningar på fastigheten kan begränsa eventuell framtida verksamhetsutveckling. Sammantaget bedöms dock läget innebära större utvecklingsmöjligheter för framtiden än vid befintlig lokalisering i ett bostadskvarter. Placeringen ger även nya möjligheter till samnyttjande av lokaler med andra kommunala verksamheter. Samnyttjande ger en högre nyttjandegrad och kan bidra till ökad samverkan mellan verksamheterna.

Att flytta verksamheten till redan ombyggda lokaler innebär också en betydligt mindre påverkan på arbetsmiljö och beredskap jämfört med en ombyggnation i befintliga lokaler med pågående verksamhet. Tillfälliga lösningar och etappvis byggande ökar risken för störningar i verksamheten vilket kan påverka insatsberedskapen och svarstider vid larm.

En flytt av verksamheten innebär en tomställd byggnad i centrala Brålanda. Nuvarande brandstation anses vara en särskilt värdefull byggnad och på grund av sina höga kulturvärden bedöms byggnaden inte kunna rivas. En annan användning av byggnaden behöver hittas utan att kulturvärden byggs bort. Om byggnaden inte längre ska användas för allmänt ändamål kommer en planändring krävas.

3 Utredning

3.1 Verksamhetsbeskrivning

Räddningstjänsten Fyrbodal verkar i de sju medlemskommunerna Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg. I räddningstjänstens område finns 16 brandstationer. I bilden nedan illustreras vart stationerna är placerade.

Kommentar: Röda prickar markerar heltidsstationer.

På Brålanda brandstation jobbar drygt 20 deltidbrandmän fördelade på fyra styrkor. Varje styrka är i tjänst var fjärde vecka. Vid stationen finns extra resurser för djurlivräddning samt arbetsjordning vid järnväg. Det är generellt svårt att rekrytera på mindre orter men förbundets förhoppning är att kunna ha kvar samma storlek på bemanning även i framtiden. För att vara en attraktiv arbetsgivare för räddningstjänstpersonal i beredskap är det viktigt att säkerhetsställa att stationen erbjuder en god arbetsmiljö.

En annan aspekt som behöver beaktas framåt är förberedelser för höjd beredskap och krig. Stationen behöver klara av att gå upp i bemanning med exempelvis civilpliktiga brandmän och det kommer att krävas utveckling av säkerhet och uthållighet kring kritiska funktioner.

Enligt förbundsordningen för räddningstjänsten fyrbodal ska medlemskommunerna tillhandahålla de lokaler och fastigheter som behövs för kommunalförbundets verksamhet. Förbundet ska debiteras hyra från fastighetsägarna för de lokaler som de disponerar. Respektive medlemskommun ersätter kommunalförbundet fullt ut för kostnader för lokaler och fastigheter som behövs för kommunalförbundets verksamhet i

berörd kommun. Undantag från detta gäller vissa förbundsgemensamma lokal- och fastighetskostnader som finansieras av samtliga medlemskommuner via medlemsbidraget. Till förbundsgemensamma lokalkostnader räknas 35 procent av heltidsstationerna samt 100 procent av ledningscentralen i Trollhättan och det förbundsgemensamma övningsfältet i Uddevalla.

Förbundet svarar själva för löpande driftkostnader för samtliga lokaler så som städning, uppvärmning, el, vatten och avlopp samt avfallshantering (dnr: KS 2023/539). I Vänersborg är det kommunstyrelsen som bekostar räddningstjänstens lokaler.

3.2 Nulägesbeskrivning

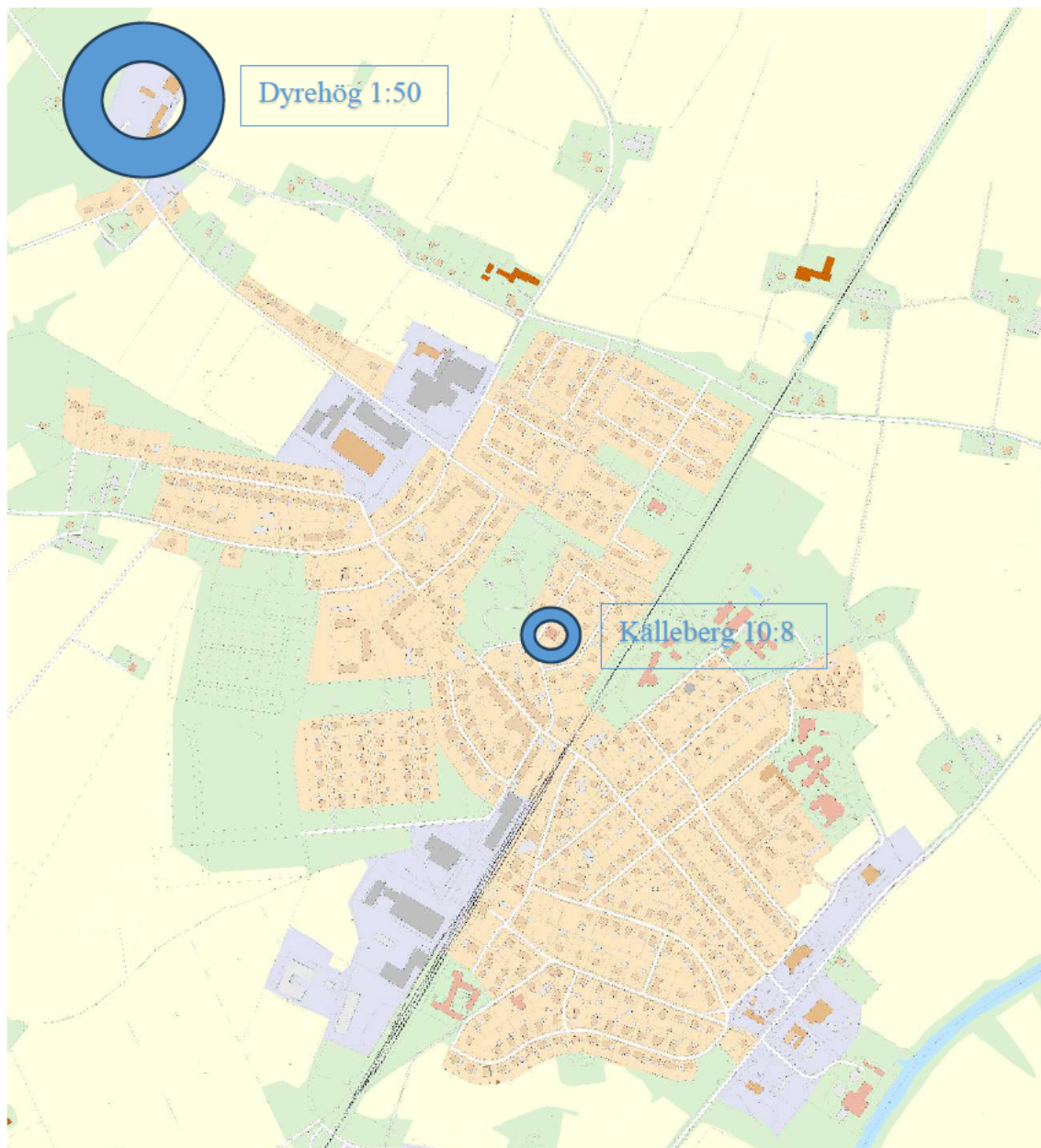
Räddningstjänsten bedömer att stationens vagnhall och garage saknar kapacitet för uppställning av nya räddningsfordon och att omklädningsrum med duschutrymme är i dåligt skick och bristfälligt för kvinnliga medarbetare. Det är inte heller möjligt att separera rent från kontaminerat i enlighet med konceptet ”friska brandmän”. Sammantaget bedömer räddningstjänsten att arbetsmiljön är bristfällig och att det saknas förutsättningar för att efterleva miljökrav. Lokaliseringen i ett bostadsområde innebär också att det är trångt att komma ut med brandbilen och slänten på grannens mark är mycket nära brandbilarnas körväg.

3.3 Lösningalternativ

Förstudien utvärderar lösningalternativen ombyggnation och renovering av befintlig brandstation på fastigheten Källeberg 10:8 samt flytt till ombyggda och renoverade lokaler på fastigheten Dyrehög 1:50.

Kommunfullmäktige beslutade 17 september 2025 förvärva fastigheten Dyrehög 1:50. I beslutsunderlaget beskrivs att förvärvet möjliggör att samhällsviktiga funktioner och verksamheter får en mer ändamålsenlig lokalisering. På fastigheten finns möjlighet att skapa ytor och lokaler för ett redundanslager och för att omlokalisera andra av samhällsbyggnadsnämndens verksamheter. I de befintliga lokalerna på fastigheten skulle även brandstationen kunna rymmas.

Förbundsdirektionen för räddningstjänsten fyrbodal beslutade 2025-01-15 ställa sig bakom en skrivelse där de meddelar kommunen att lokalerna på Dyrehög 1:50 bedöms uppfylla verksamhetens behov om de anpassas. (KS 2025/89)

Kartbild över Brålanda tätort med markerade möjliga lokaliseringar**3.3.1 Ombyggnation och renovering av befintliga lokaler vid fastigheten
Källeberg 10:8****Fastighetsareal:** 1 542 kvm**Byggnadsarea:** 435 varav 75 kvm lager

Fastigheten omfattas av detaljplan, fd stadsplan, "kv Eken samt del av Cypressen och Enen" från 1963. Planbestämmelserna anger allmänt ändamål i högst två våningar.

Kartbild över fastigheten Källeberg 10:8

För att brandstationen ska kunna uppfylla de krav som verksamheten ställer krävs att flera åtgärder genomförs. För att åtgärda bristerna i arbetsmiljön krävs separata duschbås och omklädning samt att flödet för att hantera smutsig och ren utrustning separeras. För att kunna köpa in nya brandbilar behövs nya portar och högre takhöjd och för att efterleva miljökrav krävs ny tvättplatta med oljeavskiljare.

För att lösa dessa behov krävs en större ombyggnad och tillbyggnad med ändrad takhöjd i vagnhallen, utbyggnad om 200kvm på bottenplan samt ombyggnad av resten av bottenvåningen för att flytta ner dusch, bastu och omklädning till bottenplan och separera rent från kontaminerat i enlighet med konceptet ”friska brandmän”. Modellen innebär i korthet att logistikflöden anpassas för att kunna separera kontaminerat från rent. Fysik, wc och samlingsrum kan placeras på plan 2 i renoverade lokaler. Förrådet på tomten behöver också renoveras.

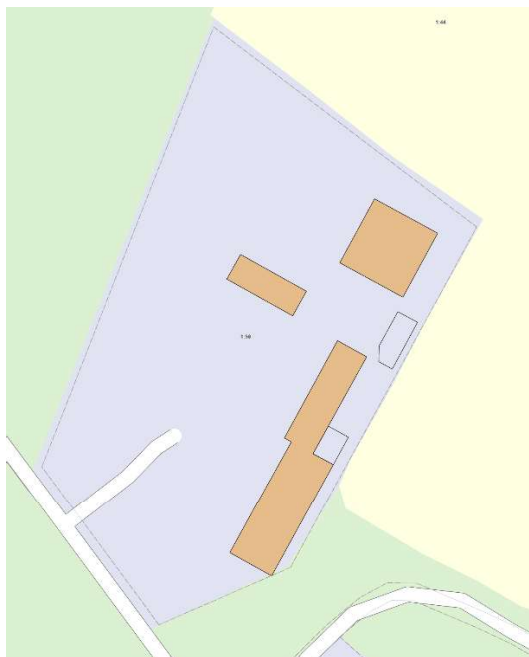
3.3.2 Ombyggnation och renovering av lokaler vid fastigheten Dyrehög 1:50

Fastighetareal: 16 610 kvm

Byggnadsarea: Kontor 205 kvm, lager 740 kvm, produktionslokal 625 + 75

Fastigheten ligger utanför detaljplanelagt område. Översiktsplanen anger utveckling av framtida stationssamhälle, område för tätortsutveckling, riskbedömning /säkerhetsavstånd till kraftledning och vattenskyddsområde. Fördjupad översiktsplan för Brålanda anger areella näringar och övrig verksamhet.

Fastigheten består av tre byggnader samt en carport. Byggnaderna är uppförda 1956 respektive 1990 och därefter om och tillbyggda under 2012 – 2013. Byggnaderna uppfördes i Vägverkets regi, vilka även har varit verksamhetsutövare på fastigheten.

Kartbild över fastigheten Dyrehög 1:50

I ena byggnaden finns bland annat kontor, konferensrum, kök, omklädningsrum, relaxavdelning med dusch och bastu, stor maskinhall samt tvätthall som med relativt enkla medel kan anpassas för räddningstjänstens verksamhet. Lunchrum, sammanträdesrum, förråd samt kontor föreslås nyttjas gemensamt med kommunen. Ytan som föreslås nyttjas av räddningstjänsten uppgår till totalt 959 kvm.

Anpassningar som behöver genomföras är bland annat utformning efter konceptet ”friska brandmän” för att skapa en god arbetsmiljö samt vara attraktiva vid nyrekrytering. I övrigt behöver ytskikt, portar, ventilation och belysning ses över.

3.4 Utvärdering av alternativen

I avsnittet utvärderas alternativen utifrån aspekterna ekonomisk nytta, verksamhetspåverkan, miljöpåverkan, trygghet och säkerhet samt möjlighet till samnyttjande av lokaler.

3.4.1 Ekonomisk nytta

I tabellen nedan redovisas det beräknade underhållsbehovet under de närmsta fem åren för befintlig brandstation. Fastighet och service bedömer att budget för att genomföra åtgärderna saknas i nuläget.

Tabell. Underhållsbehov av befintlig brandstation inom 5 år, kr

Yttertak: Takduk asfalt /papp och takaltan	320 000
Putsad fasad, fönster, dörrar	1 325 000
Slangtorn och träfasad riva eller renovera	300 000
Våtrum och omklädningsrum plan 2	650 000
VA stammar	150 000
Summa	2 745 000

Kommentar: Uppgifterna är lämnade av samhällsbyggnadsförvaltningen år 2025

Om- och utbyggnation samt renovering av befintlig byggnad enligt beskrivning i föregående avsnitt beräknas kosta cirka 25,5 miljoner kronor. I denna summa har inte oförutsett och byggherrekostnader beaktats. Kostnaderna specificeras i tabellen på nästa sida.

Tabell. Kostnader för om- och utbyggnation av Källeberg 10:8

Ombyggnation och renovering	600 kvm	16 500 000
Nytt yttertak och takstolar	210 kvm	1 350 000
Utbyggnad	200 kvm	7 000 000
Renovering fristående förråd och ny tvättplatta		600 000
Summa		25 450 000

Kommentar: Kostnaderna för ombyggnationerna är beräknade utifrån prisnivån våren 2025. Kostnaderna är exklusive oförutsett och byggherrekostnader. Uppgifterna är lämnade av samhällsbyggnadsförvaltningen år 2025

Motsvarande kostnad för ombyggnation och renovering av Dyrehög 1:50 uppgår till 6,6 mnkr. Kostnaderna specificeras i tabellen nedan. I tabellen redovisas också beräknade byggherrekostnader, oförutsett samt köpeskilling för fastigheten.

Tabell. Kostnadsbedömning ombyggnad och renovering Dyrehög 1:50

Ombyggnad brandstation		
Byggnadsarbeten	650 kvm	3 965 000
Nya vikportar	5 st	550 000
Putsarbeten fasad	100 kvm	70 000
VS- installationer	150 kvm	270 000
Ventilation	250 kvm	475 000
El- installation	650 kvm	1 270 000
Summa		6 600 000
Byggherrekostnad		
Projektering fram till ramhandling	3%	200 000
Projekt-, byggledning och besiktning	3%	200 000
Myndighetsavgifter	0,6%	40 000
Byggherre interna kostnader	1%	65 000
Summa		505 000
Oförutsett	11%	780 000
Köpeskilling Dyrehög 1:50		10 000 000

Kommentar: Uppgifterna är lämnade av Yes arkitekter via samhällsbyggnadsförvaltningen år 2025.

Hyran vid befintlig brandstation uppgår till 221 tkr år 2025. Då byggnaden har ett renoveringsbehov kommer hyran att höjas i takt med att underhåll genomförs. När och hur mycket är dock oklart i och med att underhållskostnaderna ännu inte är budgeterade. Att vara kvar i befintliga lokaler utan verksamhetsanpassningar är dock otvetydigt det minst kostsamma alternativet.

Ska verksamhetsanpassningar genomföras enligt räddningstjänstens önskemål är en flytt till Dyrehög 1:50 mer ekonomiskt fördelaktigt. Hyran vid Dyrehög skulle uppgå till ca 950 tkr för kommunstyrelsen efter att verksamhetsanpassningar är genomförda. Hyran vid befintlig brandstation skulle efter om- och utbyggnad uppgå till ca 2 mnkr.

Jämförelsen tar dock inte hänsyn till eventuella kostnader kopplade till att Källeberg 10:8 tomställs. Hyresnivåerna redovisas i tabellen nedan.

Tabell. Hyresnivåer för lösningsalternativ, år 2025

Befintlig brandstation	220 565
Om, och utbyggnad Källeberg 10:8	2 052 375
Ombyggnad och renovering Dyrehög 1:50	931 617

Kommentar: Hyran vid Dyrehög är inklusive del av fastighetsköp där hela värdet belastar byggnaderna. Driftskostnader ingår inte i hyran då de bekostas av Räddningstjänsten. Beräkning av hyra bygger på förhyrning av 959 kvm.

3.4.2 Verksamhetsaspekter

Räddningstjänsten Fyrbodal lyfter att det är viktigt att det finns möjlighet att lokalt kunna arbeta vid stationen på kontor för att erbjuda en god arbetsmiljö och kunna rekrytera. Vid stationen behöver det också kunna få plats upp till fyra utryckningsfordon, och det är viktigt att inte portar och takhöjd begränsar vilken typ av fordon som skall kunna placeras här. Dessa funktioner bedöms kunna tillgodoses oavsett vilket lösningsalternativ som väljs.

En flytt av verksamheten till Dyrehög 1:50 bedöms dock innebära bättre möjligheter till övning och utbildning, både intern och extern, än vid nuvarande fastighet där utrymmet är mer begränsat. Den större ytan är även en fördel om stationen behöver gå upp i bemanning med exempelvis civilpliktiga brandmän.

Att flytta till redan ombyggda lokaler på fastigheten Dyrehög 1:50 innebär också en betydligt mindre påverkan på arbetsmiljö och beredskap jämfört med en ombyggnation av Källeberg 10:8. Vid ombyggnation och renovering av befintlig brandstation kommer personalen arbeta mitt i en byggarbetsplats, med buller, damm och tillfälliga lösningar för omklädning och hygien. Det är inte optimalt för arbetsmiljön och kan göra det svårare att hålla isär smutsigt och rent enligt ”friska brandmän”-konceptet.

Det finns också en risk att insatsberedskapen påverkas av detta. Tillfälliga lösningar och etappvis byggande kan göra det svårare att snabbt komma ut med fordon, och det kan bli rörigt med logistiken. Det här ökar risken för störningar i verksamheten och kan påverka svarstider vid larm. Om man istället flyttar till Dyrehög 1:50 kan räddningstjänsten jobba vidare som vanligt tills allt är klart, vilket gör att både arbetsmiljö och beredskap påverkas minimalt.

3.4.3 Miljöpåverkan

Miljö- och byggnadsförvaltningen ser inga konkreta hinder med att bygga till nuvarande brandstation utifrån detaljplanens regleringar men tillbyggnaden kommer behöva vara anpassad till nuvarande byggnad. Källeberg 10:8 anses vara en särskilt värdefull byggnad och utifrån byggnadens kulturvärden hade det varit värdefullt att ha kvar verksamheten på platsen. På grund av sina höga kulturvärden bedöms byggnaden inte heller kunna rivas.

Flyttas räddningstjänstens verksamhet till annan plats behöver en användning för byggnaden hittas som kan inrymmas utan att kulturvärden byggs bort. Om byggnaden inte längre ska användas för allmänt ändamål kommer en planändring krävas.

Verksamhetens placering mitt i Brålanda innebär dock störningsrisk för boende och besökare i Centrumparken.

Miljö- och byggnadsförvaltningen bedömer att det skulle kunna vara möjligt att flytta räddningstjänstens verksamhet till Dyrehög 1:50 utifrån översiktsplanerna. Närheten till kraftledningen och dess säkerhetsavstånd samt påverkan på vad som kan tillåtas längst med fastighetens västra gräns behöver dock beaktas. Fastigheten är även belägen inom vattenskyddsområde, vilket gör att det kan ställas högre krav på verksamheten.

Inom fastigheten finns även föroreningar, branschklass 3. Föroreningarna kommer från ett saltupplag som den tidigare fastighetsägaren Trafikverket (fd Vägverket) hade. Status på föroreningsområdet är okänt, men det har tidigare förekommit förhöjda halter av salt. Det har även bedrivits åkeriverksamhet på fastigheten, vilket gör att det skulle kunna föreligga risk även för andra typer av föroreningar. Kraftledningen och föroreningarna bedöms inte påverka möjligheten till att använda befintliga byggnader men frågorna skulle aktualiseras vid eventuella verksamhetsförändringar.

En lokalisering på fastigheten Dyrehög 1:50 kan innebära störningar på natur- och rekreationsområdet nordväst om orten, där bland annat elljusspåret finns. Dock är det redan sedan innan en ianspråktagen industritomt och även annan verksamhet som etableras på platsen kan ge störningar.

3.4.4 Trygghet och säkerhet

Nuvarande placering vid Källeberg 10:8 innebär vissa trafiksäkerhetsrisker då räddningsfordon behöver vända och passera alldeles intill bostadstomter och parkområde. Brandstationen ligger centralt i Brålanda tätort, insprängt i ett bostadskvarter samt i direkt anslutning till Centrumparken. Det alternativa läget vid Dyrehög 1:50 innebär att räddningstjänstens verksamhet kan bedrivas i ett mer avskilt läge och med mindre trafiksäkerhetsrisker.

3.4.5 Lokaleffektivitet och flexibilitet

Lokaliseringen vid Dyrehög 1:50 ger möjlighet till att samnyttja lokaler med samhällsbyggnadsnämndens verksamhet. Räddningstjänsten fyrbodal ställer sig positiva till att samnyttja lokalerna och ser att det ger möjlighet till att utveckla samverkan med kommunen. Vid fastigheten Källeberg 10:8 finns inte möjlighet att samnyttja lokaler med kommunen. En lokalisering vid Dyrehög 1:50 ger också större möjligheter att utöka verksamheten i framtiden om det skulle bli aktuellt jämfört med placeringen i centrala Brålanda. Att beakta i sammanhanget är dock markföroreningar och kraftledning som kan innebära begränsningar i utbyggnadsmöjligheter.

3.5 Tidplan

Lösningalternativen bedöms vara likvärdiga gällande tidsåtgång. Projektering och byggnation beräknas kunna genomföras 2027 för bägge alternativen. Tidplanen för Källeberg 10:8 är dock något osäkrare då byggnationen behöver anpassas efter verksamheten som behöver bedrivas under ombyggnationen. Tidplanen gäller under förutsättning att investeringsmedel söks och beviljas år 2027 i Mål- och resursplan 2027–2029.

	2026	2027
Källeberg 10:8	Lokalplanering och bygglovsansökan	Projektering och byggnation
Dyrehög 1:50	Lokalplanering och bygglovsansökan	Projektering och byggnation

Vänersborgs kommun

**"Vänersborgs kommun
– attraktiv och hållbar
i alla delar, hela livet"**

Vänerns kommun

Kommunstyrelsen

DELEGERINGSBESLUT

2025-10-20

Dnr: KS 2025/89

KS 2025/89

2025.3144

2025-10-27¹⁽¹⁾

Handläggare

Anna Högmark

anna.hogmark@vanersborg.se

0521-72 25 27

Remiss av förstudie räddningstjänstens lokaler i Brålanda

Beslut

Kommunstyrelsen remitterar förstudie räddningstjänstens lokaler i Brålanda till samhällsbyggnadsnämnden och förbundsdirektionen för räddningstjänsten fyrbodal. Svar ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 23 december 2025.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2025-04-02 § 73 ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att i samverkan med samhällsbyggnadsförvaltningen genomföra förstudie angående förändrade lokaler för räddningstjänstens verksamhet i Brålanda tätort. Förstudien beslutades återrapporteras till kommunstyrelsen kvartal 4 2025.

Förstudien är nu färdigställd och kommunstyrelsens ordförande ser i samråd med kommunstyrelsens presidium att ärendet behöver remitteras till samhällsbyggnadsnämnden och förbundsdirektionen för räddningstjänsten fyrbodal.

Regelverk

Beslutet är fattat med stöd av delegeringsordning för kommunstyrelsen, antagen den 9 oktober 2024 § 163, punkten 2.10 - Remiss och återremiss av ärenden som ska beslutas i kommunstyrelsen eller som ska beredas för beslut i kommunfullmäktige.

Underlag

Kommunstyrelsens beslut 2025-04-02, § 73

Förstudie räddningstjänstens lokaler i Brålanda, daterad 2025-10-21

Benny Augustsson

Kommunstyrelsens ordförande

Sändlista för beslut

Samhällsbyggnadsnämnden

Förbundsdirektionen räddningstjänsten fyrbodal

Postadress:

Vänerns kommun
462 85 Vänerns borg

Besöksadress:

Sundsgatan 29
Vänerns borg

Telefon:

0521-72 10 00

Webbplats:

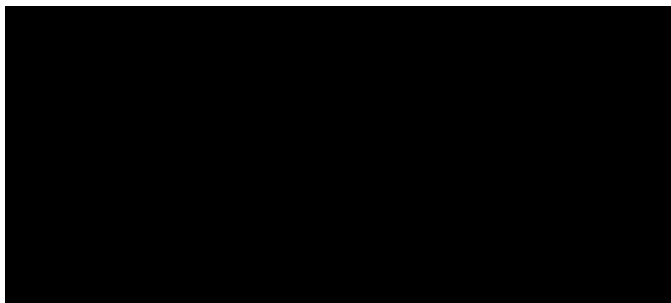
www.vanersborg.se

E-post:

kommun@vanersborg.se

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Handläggare

Anna Högmark

anna.hogmark@vanersborg.se

0521-72 25 27

Revidering av förstudie angående räddningstjänstens lokaler i centrala Vänersborg

Beslut

Kommunstyrelsen uppdrar kommunstyrelseförvaltningen revidera förstudie för räddningstjänstens lokaler i centrala Vänersborg avseende lokalbehov och framtida verksamhet, ekonomiska konsekvenser av nybyggnation och uppdatera med av samhällsbyggnadsnämnden förnyad lokaliseringsprövning. Uppdraget ska genomföras i nära samverkan med samhällsbyggnadsförvaltningen samt Räddningstjänsten Fyrbodalen och åiterrapporteras till kommunstyrelsen senast kvartal ett 2026.

Sammanfattning

I november 2021 inkom NÄRF med en skrivelse angående behov av nya lokaler för räddningstjänstens verksamhet i Vänersborg. Skrivelsen beskriver att den befintliga fastigheten har uppnått sitt bäst före datum och bör ersättas med en ny. Detta för att ge räddningstjänsten bättre förutsättningar att bedriva verksamhet i Vänersborg.

2022-01-26 § 20 beslutar kommunstyrelsen ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att starta en förstudie angående nya lokaler för räddningstjänstens verksamhet i Vänersborg samt att utreda förutsättningarna för finansiering av eventuella nya lokaler för räddningstjänstens verksamhet. Förstudien som presenterades i maj 2023 beskriver att nuvarande lokaler inte bedöms fylla verksamhetens behov eller kunna anpassas för att göra det. I förstudien beräknas en ny räddningsstation innebära en investering om 95 mkr, vilket skulle innebära hyreskostnader om ca. 5,3 mkr exklusive driftskostnader (2022 års kostnadsläge).

Om en ny räddningsstation ska uppföras förordar förstudien att för ändamålet lämplig mark införskaffas på Holmängens eller Tenggrentorps industriområde med motiveringen att det är mest lämpligt utifrån ett stadsbyggnadsperspektiv, förenligt med fördjupad översiktsplan och att områdena är befintliga industriområden (Dnr: KS 2021/440). Kommunfullmäktige beslutade 2024-06-19, § 113, avsätta 15 mkr år 2025 i investeringsbudgeten för inköp av mark till en ny räddningsstation.

Med anledning av att samhällsbyggnadsförvaltningen meddelat räddningstjänsten att det fanns en lämplig tomt om 7000 kvm att gå vidare med på Tenggrentorp beslutade Räddningstjänsten Fyrbodalen 2025-01-15 § 9 inkomma med en skrivelse till Vänersborgs kommun. Skrivelsen beskriver att tomten behöver leva upp till vissa förutsättningar för att passa för verksamheten samt uppmanar kommunen att eftersträva att utöka ytan till 10 000 kvm för att säkerställa optimala lokaler för räddningstjänstens verksamhet.

Mot bakgrund av skrivelsen har samhällsbyggnadsförvaltningen upprättat en volymstudie som utgår ifrån verksamhetens krav på brandstationen. Syftet med studien var att fastställa hur stor mark som behövs utifrån räddningstjänstens behov. Behoven innebär en byggnadsyta om ca. 4 500 kvm beroende på utformning och en tomtstorlek om minst

2025-06-10

Dnr: KS 2025/90

Handläggare

Anna Högmark

anna.hogmark@vanersborg.se

0521-72 25 27

12 000 kvm om byggnaden är i två plan (dnr: KS 2025/90). Genomförd förstudie beskriver en byggnadsyta om cirka 2 700 kvm och en minsta tomtstorlek om 6 000 kvm.

Räddningstjänstens förändrade behov innebär att förstudien behöver revideras avseende lokalbehov och framtida verksamhet samt ekonomiska konsekvenser av nybyggnation. Förstudien behöver också uppdateras avseende lokaliseringsutredningen inklusive fördjupade analyser utifrån nya förutsättningar. Uppdraget att finna lämplig lokalisering för brandstation ligger hos samhällsbyggnadsnämnden utifrån av Kommunfullmäktige tilldelade investeringsmedel för markinköp. De ändrade förutsättningarna kan också innebära att tidplanen för byggnation behöver revideras.

Kommunstyrelsen beslutade 2025-02-26 § 24 fastställa behov av fastighetsinvesteringar för åren 2026–2028 till 2 mnkr år 2028 för projektering av ny räddningsstation.

Kommunfullmäktige har ännu inte fattat beslut i ärendet. För att ärendet ska kunna lyftas till mål- och resursplan 2027–2029 behöver förstudien återföras till kommunstyrelsen senast kvartal 1 2026.

Regelverk

Beslutet är fattat med stöd av delegeringsordning för kommunstyrelsen, antagen den 9 oktober 2024 § 163, punkten 1.1 - Brådskanie ärenden

Underlag

Rapport "Räddningstjänstens lokaler i centrala Vänersborg – Förstudie" daterad 2023-04-03

Sammanträdesprotokoll förbundsdirectionen Räddningstjänsten Fyrbodol 2025-01-15 § 9

Rapport Volymstudie "Ny brandstation i Vänersborg" daterad 2025-05-15

Benny Augustsson

Kommunstyrelsens ordförande

Sändlista för beslut

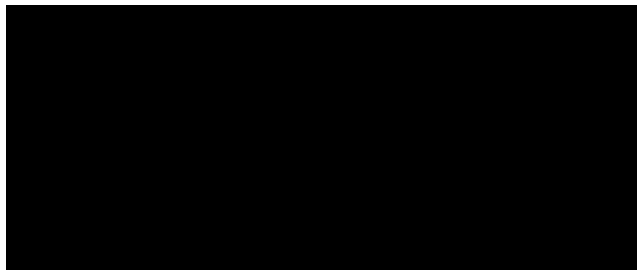
Räddningstjänsten Fyrbodol

Samhällsbyggnadsnämnden

Anna Högmark, kommunstyrelseförvaltningen

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

§ 73

Beslut om att starta förstudie angående räddningstjänstens lokaler i Brålanda

KS 2025/89

Beslut

Kommunstyrelsen ger kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att i samverkan med samhällsbyggnadsförvaltningen genomföra förstudie angående förändrade lokaler för räddningstjänstens verksamhet i Brålanda tätort. Förstudien ska återskopas till kommunstyrelsen kvartal 4 2025.

Sammanfattning av ärendet

Förbundsdirectionen för Räddningstjänsten fyrbodal beslutade 2025-02-25 inkomma med en hemställan till kommunstyrelsen om räddningstjänstens lokaler i Brålanda tätort. Mot bakgrund av att Brålanda brandstation inte längre bedöms ändamålsenlig av räddningstjänsten föreslås lösningsalternativ utredas inklusive eventuell ny placering. Brandstation har ett stort behov av ombyggnad och kostnaden för detta bedöms av Räddningstjänsten Fyrbodal bli i en nivå som motiverar en ny lokalisering med anslutning till bättre tillfartsvägar.

I enlighet med kommunens riktlinjer för lokalförsörjning bör en förstudie genomföras där lösningsalternativ utreds med hänsyn till nytta, investeringsbehov och framtida årskostnader. Beslut om att starta förstudie och beslut om lösningsalternativ fattas av kommunstyrelsen. Mot bakgrund av att utredning angående lösningsalternativ påbörjats av samhällsbyggnadsförvaltningen bedöms det lämpligt att förstudien genomförs i nära samverkan mellan förvaltningarna.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2025-03-17, § 53
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-26
- Yttrande Konsekvensbeskrivning Residensgatan 2
- Svar från Antikvarie Lars Bergström om Sellbergska huset

Sändlista

Ekonomichef
Utredare, Ekonomiavdelningen
Samhällsbyggnadsnämnden
Räddningstjänsten Fyrbodal

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-11-24

Dnr: SBN 2023/67

Handläggare
Sanna Fransson
sanna.fransson@vanersborg.se
0521-72 24 04

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Medfinansieringsavtal produktion planskildhet - Skaven/Öxnered

Förslag till beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår Kommunstyrelsen att godkänna bilagt medfinansierings- och samverkansavtal – *Produktion av ny planskildhet i planområde Skaven i Öxnered, bandel 652, Vänersborgs kommun*
2. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår Kommunstyrelsen att uppdra åt Kommunstyrelsens ordförande samt kommundirektör att så som firmatecknare signera bilagt medfinansierings- och samverkansavtal - *Produktion av ny planskildhet i planområde Skaven i Öxnered, bandel 652, Vänersborgs kommun*

Sammanfattning av ärendet

Investeringen i en ny tunneln under järnvägen, Älvsborgsbanan, är en av två åtgärder som behöver anläggas för att fortsätta exploateringen på Skaven/Öxnered. Utbyggnad av flerbostadstomterna innebär många fler invånare i området och ytterligare tomter för flerbostadshus bör inte exploateras förrän anslutningsvägen söderut och tunneln under Älvsborgsbanan anlagts. De befintliga plankorsningarna bedöms inte lämpliga för den mängd trafik som blir aktuell vid fortsatt utbyggnad. På grund av uppdaterad prognos utifrån färdigställd projektering krävs ökade investeringsmedel om 7 795 000kr i mål- och resursplan för 2027–2029.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Kommunen har tagit fram detaljplan för Skaven och del av Öxnered i Vänersborgs kommun. Detaljplanen vann laga kraft 2020-12-14. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för en attraktiv utveckling av stationssamhället Öxnered/Skaven genom ett nytt bostadsområde med närhet till vatten, natur och kollektivtrafik. Den planerade exploateringen medför ökad trafik och befintlig plankorsning anses inte vara en säker passage efter utbyggnad enligt detaljplanen. Den befintliga plankorsningen ersätts därför med en planskildhet för att få ökad säkerhet för samtliga trafikanter.

Planskildheten föranleds av kommunal exploatering och ska därför bekostas av kommunen. Projektering av tunneln är nu färdig och vi ska därför teckna medfinansieringsavtal med Trafikverket för produktion.

Parterna har tidigare träffat följande avtal avseende planskildheten.

- Medfinansieringsavtal – Planområde Skaven i Öxnered. Bandel 652, Vänersborgs kommun, signerat 2018-05-14, TRV 2018/48635 (avseende framtagande av Funktionsutredning och AKJ)
- Medfinansierings- och samverkansavtal – Planläggning och bygghandling för planskildhet i planområde Skaven i Öxnered, bandel 652, Vänersborgs kommun, signerat 2023-06-29, TRV 2018/48635
- Tillägg till Medfinansierings- och samverkansavtal – Planläggning och bygghandling för planskildhet i planområde Skaven i Öxnered, bandel 652, Vänersborgs kommun, signerat 2025-08-26, TRV 2018/48635

Syftet med detta avtal är att reglera respektive parts åtagande och finansiella ansvar för åtgärderna i produktionskedet som anges i avtalet.

I mål- och resursplanen för 2026–2028 angavs en preliminär kostnadsbedömning för produktion baserad på ett tidigt AKJ-skede. Denna bedömning uppgick till cirka 19,6 miljoner kronor, samt ytterligare cirka 5 miljoner kronor för masshantering. Projektet har nu en uppdaterad prognos på total kostnad 32 395 000 kronor. De aktuella kostnaderna kan betraktas som slutliga först efter att entreprenörsanbud har inkommit och beaktats. Ytterligare kostnadsökning beror bland annat på indexjusteringar samt en mer detaljerad och omfattande bild av de åtgärder som krävs utifrån den genomförda projekteringen.

För att Trafikverket ska kunna upphandla en entreprenör i god tid och säkerställa att produktionen följer den planerade tidplanen för arbeten i spår, behöver avtalet om produktion undertecknas så snart Kommunfullmäktige har beslutat att godkänna avtalet.

Produktion beräknas pågå mellan kvartal 2 2027 – kvartal 1 2028.

Hans Larsson

Verksamhetschef, fastighet och service

Bilagor

Medfinansieringsavtal - Produktion av ny planskildhet i planområde Skaven i Öxnered, bandel 652, Vänersborgs kommun

Sändlista

Handläggare av ärendet

Cornelia Sörman, utvecklingsledare Kommunstyrelseförvaltningen

Samhällsbyggnadsförvaltningen

AVTAL

1 (9)

Trafikverkets ärendenummer
TRV 2018/48635
Vänersborgs kommuns ärendenummer
SBN 2023/67

Dokumentdatum
2025-11-07

Konfidentialitetsnivå

Medfinansierings- och samverkansavtal – Produktion av ny planskildhet i planområde Skaven i Öxnered, bandel 652, Vänersborgs kommun

Detta avtal avser produktion av åtgärder och innefattar:	
☒	Medfinansiering från annan part till statlig infrastruktur

Mellan nedanstående parter träffas härmed avtal om medfinansiering och samverkan enligt följande:

§ 1 Parter

Staten genom Trafikverket, Västra regionen, org.nr 202100–6297, 781 89
Borlänge, nedan "Trafikverket"

Vänersborgs kommun, org.nr 212000-1538, 462 85 Vänersborg, nedan
"Kommunen"

Trafikverket och Kommunen benämns gemensamt för "Parterna" och enskilt
för "Part".

§ 2 Definitioner och begrepp

Följande definitioner och begrepp används i detta avtal:

Grundutförande: Den trafikala lösning som Trafikverket föreslår för att lösa en befintlig trafiksituation med hänsyn till allmän trafikutveckling. Grundutförande omfattar inte trafikala lösningar som i huvudsak uppkommer på grund av annan parts specifika exploateringsplaner m.m. Begreppet används i samband med medfinansiering från annan part till Trafikverkets infrastruktur.

Tillägg: De förbättringar/anpassningar som annan part föreslår, initierar eller orsakar och som behövs för att lösa trafiksituationen utöver det som ingår i Trafikverkets ansvar för grundutförande. Även förändringar i statlig infrastruktur föranledda av detaljplan betraktas som tillägg. Begreppet används i samband med medfinansiering från annan part till Trafikverkets infrastruktur.

Dokumentdatum
2025-11-07

AKJ: Anläggningsspecifika Krav Järnväg, ett dokument som ska innehålla Trafikverkets trafikerings-, kapacitets- och funktionskrav ur drifts- och underhållsperspektiv samt beskriva hur ett objekt ska fungera i en given helhet.

Funktionsutredning: En teknisk utredning som syftar till att pröva tänkbara åtgärdsalternativ och rekommendera lämpligaste åtgärd för att tillgodose önskat börläge. Funktionsutredningen är ett beslutsunderlag.

Detaljplanen: Detaljplan för Skaven och del av Öxnered, akt 1487K-548, laga kraft 2020-12-14

SO-åtgärder: Små och okomplicerade åtgärder. Åtgärderna ska uppfylla följande kriterier för att klassas som SO-åtgärder: Små och okomplicerade åtgärder som i huvudsak utförs på befintlig järnväg. Åtgärderna ska endast medföra marginell påverkan på omgivningen och ny mark ska inte behöva skaffas med tvång. SO-åtgärder kräver inte framtagande av järnvägsplan.

§ 3 Syfte och bakgrund

Syftet med detta avtal är att reglera respektive Parts åtagande och finansiella ansvar för åtgärderna i avtalet.

3.1 Bakgrund

Åtgärderna omfattar produktion av en ny planskildhet (järnvägsbro/vägport), utbyggnad av kommunal gata genom vägporten, rivning av befintlig plankorsning samt stängsl, i anslutning till/på Älvsborgsbanan i Öxnered, se översiktskarta nedan.

Översiktskarta. Älvsborgsbanan genom Öxnered. Befintlig plankorsning markeras av röd kartnål. Planerat läge för planskildheten markeras av grön kartnål.

Medfinansierings- och samverkansavtal – Produktion av ny planskildhet i planområde Skaven i Öxnered, bandel 652, Vänersborgs kommun

AVTAL

Dokumentdatum
2025-11-07

3 (9)

Planskildheten utförs som en del i genomförandet av Detaljplanen, se nedanstående urklipp från plankartan.

Urklipp plankarta. Skavenvägen ansluter till Öxneredsvägen via den nya planskildheten.

Parterna har tidigare träffat två avtal avseende åtgärderna, dels gällande Funktionsutredning och AKJ, dels planläggning och bygghandling. Till det senare avtalet har även ett tillägg träffats. Se § 4.

Trafikverket har tagit fram ett ställningstagande, TRV 2025/xxxxx daterat 2025-xx-xx, som innebär att åtgärderna i den statliga anläggningen enligt detta avtal inte anses vara byggande av järnväg enligt 1 kap. 2 § andra stycket lagen om byggande av järnväg, utan är SO-åtgärder som kan genomföras utan att järnvägsplan behöver upprättas.

3.2 Medfinansiärens nyttor och motivering av finansiering

Följande nyttor för medfinansiären bedöms gälla för genomförande av åtgärderna:

Ökad framkomlighet och trafiksäkerhet i detaljplaneområdet.

3.3 Tidigare studier och utredningar kopplat till detta avtal

- Vägutredning Öxnered, Trivector Traffic, 2017-12-21, underlag tillhörande Detaljplanen
- Funktionsutredning – Ny planskildhet Skaven, 2019-07-01, TRV 2019/103852
- AKJ, Anläggningsspecifika krav järnväg avseende Vänersborg planskildhet Skaven, 2021-08-23, TRV 2021/56224

Medfinansierings- och samverkansavtal – Produktion av ny planskildhet i planområde Skaven i Öxnered, bandel 652, Vänersborgs kommun

Någon åtgärdsvalsstudie har inte genomförts. Behovet av planskildheten har utretts och bedömts motiverad i detaljplaneprocessen.

§ 4 Tidigare avtal

Parterna har tidigare träffat följande avtal avseende planskildheten.

- Medfinansieringsavtal – Planområde Skaven i Öxnered. Bandel 652, Vänersborgs kommun, signerat 2018-05-14, TRV 2018/48635 (avseende framtagande av Funktionsutredning och AKJ)
- Medfinansierings- och samverkansavtal – Planläggning och bygghandling för planskildhet i planområde Skaven i Öxnered, bandel 652, Vänersborgs kommun, signerat 2023-06-29, TRV 2018/48635
- Tillägg till Medfinansierings- och samverkansavtal – Planläggning och bygghandling för planskildhet i planområde Skaven i Öxnered, bandel 652, Vänersborgs kommun, signerat 2025-08-26, TRV 2018/48635

§ 5 Beskrivning av åtgärder

Avtalet omfattar följande åtgärder.
(Åtgärdsnummer 16580)

5.1 Åtgärder i den statliga anläggningen

- Åtgärd 1 Produktion av ny planskildhet (järnvägsbro/vägport) på Älvsborgsbanan, bandel 652, cirka km 23+680
- Åtgärd 2 Rivning av befintlig plankorsning nr 20834, Skavenvägen, Älvsborgsbanan, bandel 652, km 23+578
- Åtgärd 3 Produktion stängsling, cirka 20 m, längs Älvsborgsbanan, bandel 652, km 23+578

5.2 Åtgärder i den kommunala anläggningen

- Åtgärd 4 Produktion av ytskikt och belysning i vägport, Älvsborgsbanan, bandel 652, cirka km 23+680
- Åtgärd 5 Produktion av kommunal gata genom vägport, inklusive underbyggnad, Älvsborgsbanan, bandel 652, cirka km 23+680

Medfinansierings- och samverkansavtal – Produktion av ny planskildhet i planområde Skaven i Öxnered, bandel 652, Vänersborgs kommun

§ 6 Finansiering

De totala kostnaderna för åtgärderna 1, 3 och 4 – som Trafikverket utför och Kommunen finansierar/medfinansierar – beräknas uppgå till cirka 32,4 mnkr i prisnivå 2025-xx. Kostnads kalkylen har upprättats i bygghandlingsskedet och kan förändras i samband med entreprenadupphandling och genomförande. Kostnader omräknas kontinuerligt i enlighet med Trafikverkets infrastrukturindex för investering järnväg).

Finansieringen av åtgärderna fördelas enligt nedan:

Finansieringen av åtgärderna fördelas enligt nedan.					Finansiär		
Nr.	Åtgärder	Utförare	Grundutf. /Tillägg	Kostnad (tkr)	Trafikverket NTP	Kommunen	Summa
Åtgärder i den statliga anläggningen (Trafikverket)							
1	Produktion planskildhet	Trafikverket	Tillägg	32 000		100%	32 000
2	Rivning plankorsning	Trafikverket	Grundutf.	1 500	100%		1 500
3	Produktion stängsling	Trafikverket	Grundutf.	50	10%	90%	50
SUMMA				33 550	1 505	32 045	33 550
Åtgärder i den kommunala anläggningen							
4	Produktion ytskikt/belysning i vägport	Trafikverket	-	350		100%	350
5	Produktion kommunal gata genom vägport	Kommunen	-	ingen uppgift		100%	ingen uppgift
TOTAL SUMMA (Åtgärd 1-4)				33 900	1 505	32 395	33 900

Medfinansieringen till den statliga anläggningen beräknas uppgå till totalt 32 045 000 kr i prisnivå 2025-xx.

Kommunen ska genom rekvisition till 100 % medfinansiera den faktiska kostnaden för åtgärd 1, produktion av planskildhet.

Trafikverket svarar till 100 % för den faktiska kostnaden för åtgärd 2, rivning av befintlig plankorsning.

Kommunen ska genom rekvisition till 90 % medfinansiera den faktiska kostnaden för åtgärd 3, uppförande av stängsel. Trafikverket svarar till 10 % för den faktiska kostnaden för åtgärd 3. Kostnadsfördelningen för åtgärd 3 sker i enlighet med 12 § lagen om stängselskyldighet för järnväg m.m.

Kommunen ska genom fakturering till 100 % finansiera den faktiska kostnaden för åtgärd 4, utförande av ytskikt och belysning i vägport.

Kommunen svarar till 100 % för den faktiska kostnaden för åtgärd 5, produktion av kommunal gata genom vägport.

Rekvirering/fakturering regleras i § 7.

Hantering av kostnadsförändringar regleras i § 8.

Medfinansierings- och samverkansavtal – Produktion av ny planskildhet i planområde Skaven i Öxnered, bandel 652, Vänersborgs kommun

AVTAL

Dokumentdatum
2025-11-07

6 (9)

6.1 Grundutförande och Tillägg

Åtgärd 1, produktion av planskildhet, utgör Tillägg till statlig anläggning då åtgärden genomförs som en följd av kommunalt initierad detaljplanering.

Åtgärderna 2 och 3, rivning av befintlig plankorsning och stängsling, genomförs visserligen som en följd av åtgärd 1 och kan ur den aspekten betraktas som Tillägg till statlig anläggning. Trafikverket arbetar dock för att successivt minska antalet plankorsningar och åtgärderna kan, som ett led i detta långsiktiga arbete, även betraktas som Grundutförande.

Medfinansieringen avser åtgärderna 1 och 3 med motivering enligt § 3 p. 3.2 respektive lagen om stängselskyldighet för järnväg m.m.

6.2 Drift- och underhållskostnader

Kostnader för ägande respektive drift och underhåll i förvaltningsskedet ingår inte i ovan angivna totala kostnader.

Respektive anläggningsägare svarar efter åtgärdernas genomförande för förvaltningskostnader avseende den egna anläggningen. För stängsel utmed järnvägen är dock 12 § lagen om stängselskyldighet för järnväg m.m. tillämplig för kostnader för anordnande, tillsyn och underhåll. Rekvirering av framtida kostnader för anordnande, tillsyn och underhåll ska alltid föregås av en avstämning mellan Parterna.

§ 7 Betalning

Trafikverket har rätt att löpande rekvirera medfinansiering för åtgärderna 1 och 3 respektive fakturera kostnader för åtgärd 4, i takt med att kostnader för respektive åtgärd upparbetas.

Till rekvisitioner och fakturor ska bifogas underlag i form av utdrag från Trafikverkets ekonomisystem.

Rekvirering/fakturering adresseras till:

Xxxx
Xxxx

Kommentar [BCP1]: Enligt tidigare avtal, papperspost till:

Vänersborgs kommun
Fakturaservice
Box 344
462 24 Vänersborg
Referenskod 60006

Dock är följande elektroniska varianter att föredra om möjligt:

Rekvisitioner kan inte skickas via e-faktureringsystem men gärna som pdf:er via vanlig e-post.

Fakturor kan skickas såväl via e-faktureringsystem som via vanlig e-post.

§ 8 Hantering av kostnadsförändringar

Kommunen står för alla kostnadsförändringar avseende åtgärderna 1, 4 och 5.

Trafikverket står för alla kostnadsförändringar avseende åtgärd 2.

Kommunen står för 90 % och Trafikverket för 10 % av alla kostnadsförändringar avseende åtgärd 3.

Medfinansierings- och samverkansavtal – Produktion av ny planskildhet i planområde Skaven i Öxnered, bandel 652, Vänersborgs kommun

Kostnadsökningar till följd av Parts ensidigt önskade tillägg bekostas till 100 % av den Parten, om inte annat överenskommits skriftligt i förväg.

I det fall projektet avbryts eller avtalet upphör att gälla står respektive Part för de kostnader, inom sitt finansieringsansvar, som dittills nedlagts.

§ 9 Ansvarsfördelning

Parterna beslutar självständigt i genomförandet av sina respektive anläggningar enligt § 5 om det inte påverkar förutsättningarna för hela projektet. För övrigt gäller följande:

Trafikverkets ansvar

1. Trafikverket ska utföra eller låta utföra åtgärderna 1-4.
2. Trafikverket ansvarar för att tillämpliga lagar och andra författningar samt myndighetsbeslut iakttas för åtgärderna som Trafikverket ansvarar för.
3. Trafikverket ska informera Kommunen vid betydande förändringar i prognoser gällande tidsplan och kostnader avseende åtgärderna 1-4.
4. Trafikverket ansvarar för att utföra kommunala anläggningar inom åtgärd 4. Utförandet sker på Kommunens uppdrag genom ett förhandlat förfarande utan föregående annonsering enligt 6 kap. 14 § 1 st. 2 p. lagen om offentlig upphandling/6 kap. 7 § 1 st. 2 p. lagen om upphandling inom försörjningssektorerna.
5. Trafikverket ansvarar för att kalla Kommunen till besiktningar avseende de delar inom åtgärderna 1-4 som omfattar eller angränsar till kommunala anläggningar.
6. Trafikverket ska överlämna handlingar gällande de kommunala anläggningar som utförts inom åtgärd 4. Parterna stämmer inom ramen för projektet av omfattningen av handlingarna och tidpunkt för deras överlämnande samt Kommunens över- och idrifttagande av anläggningarna.
7. Trafikverket ska i sin fastighet Vänersborg Huvudnäs 1:3, utan krav på ersättning, upplåta rätt för Kommunen att anlägga och bibehålla kommunal gata, genom servitut till förmån för Kommunens fastighet Vänersborg Öxnered 7:3 alternativt Vänersborg Botered 3:4.
8. Trafikverket blir efter färdigställandet ägare och ansvarigt för framtida drift, underhåll och reinvestering av de statliga anläggningar som utförs inom åtgärderna 1-3.

Medfinansierings- och samverkansavtal – Produktion av ny planskildhet i planområde Skaven i Öxnered, bandel 652, Vänersborgs kommun

Kommunens ansvar

1. Kommunen ska utföra eller låta utföra åtgärd 5.
2. Kommunen ansvarar för att tillämpliga lagar och andra författningar samt myndighetsbeslut iakttas för åtgärd 5.
3. Kommunen uppdrar åt Trafikverket att utföra kommunala anläggningar inom åtgärd 4, se p. 3 Trafikverkets ansvar ovan.
4. Kommunen genomför och bekostar eventuellt erforderliga ändringar av detaljplaner för genomförande av åtgärder knutna till detta avtal. Kommunen ansvarar för att bedöma om detaljplaneändringar krävs.
5. Kommunen ska, utan krav på ersättning, överlåta och/eller upplåta den kommunala mark som behövs för Trafikverkets anläggningar och byggnation inom åtgärderna 1-4.
6. Kommunen blir efter färdigställandet, och i förekommande fall överlämnande, ägare och ansvarig för framtida drift, underhåll och reinvestering av de kommunala anläggningar som utförs inom åtgärderna 4-5. Vid drift-, underhålls- och reinvesteringsåtgärder avseende gata, ytskikt och belysning i vägporten får inte metoder och material användas som riskerar att skada brokonstruktionen. Vid eventuella risker ska avstämning hållas med konstruktionsansvarig på Trafikverket, innan åtgärder får vidtas.

§ 10 Projektorganisation och Parternas samarbete

Parterna samverkar med varandra och agerar i samförstånd vid genomförandet av åtgärderna beskrivna i § 5, i syfte att minimera varandras risker, undvika onödiga kostnader och tidsförluster samt begränsa varandras möjliga skador.

Ömsesidiga möten ska genomföras med den regelbundenhet som Parterna beslutar i särskild ordning.

§ 11 Tidplan

Preliminära start- och sluttidpunkter för åtgärderna (järnvägsbro (inklusive ytskikt/belysning tunnel), kommunal gata, rivning plankorsning samt stängsling)

- Upphandling
- Byggnation
- ÖFT/överlämnande

Kommentar [BCP2]: Både för Trafikverkets projekt och kommunen att fylla i med uppgifter och synka sina åtgärder. Obs. endast preliminär tidsplan. Vi kan aldrig lova någonting p.g.a. risker avseende t.ex. överklagande vid upphandling, förskjutning av tider i spår m.m.

Medfinansierings- och samverkansavtal – Produktion av ny planskildhet i planområde Skaven i Öxnered, bandel 652, Vänersborgs kommun

§ 12 Avtalets giltighet

Avtalet träder i kraft när det undertecknats av Parterna samt under förutsättning av att Parterna undertecknat avtalet senast 2026-02-28.

§ 13 Övrigt

Ändringar och/eller tillägg till detta avtal ska vara skriftligen upprättade och undertecknade av Parterna för att vara gällande.

§ 14 Tvistlösning

Eventuella tvister som uppstår med anledning av detta avtal ska i första hand avgöras genom förhandlingar mellan Parterna. Parterna ska vidta alla skäligen åtgärder för att i största möjliga mån undvika en rättslig prövning och istället lösa den uppkomna frågan i samförstånd. Om Parterna inte förmår lösa tvisten genom förhandlingar ska den slutligt avgöras av allmän domstol enligt svensk lag.

Avtalet är signerat elektroniskt av:

Jörgen Einarsson
Regional direktör
Trafikverket, Västra regionen

NN
Titel
Vänersborgs kommun

NN
Titel
Vänersborgs kommun

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2018/48635, Motpartens ärendenummer SBN 2023/67, Dokumentdatum 2025-11-07, Konfidentialitetsnivå [Konfidentialitetsnivå], Dokumenttyp AVTAL.

Godkännande

Dnr: SBN 2022/185

Handläggare

Frida Bang

Frida.Bang@vanersborg.se

0521-72 11 99

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Revidering av samhällsbyggnadsnämndens delegeringsordning

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att anta revidering av samhällsbyggnadsnämndens delegeringsordning, i enlighet med bilagan "Förslag till revidering av samhällsbyggnadsnämndens delegeringsordning 2025-11-25".

Sammanfattning av ärendet

I detta förslag till revidering av samhällsbyggnadsnämndens delegeringsordning har titlar setts över och aktualiserats. Exempelvis har verksamhetschef för administrativa enheten bytt titel till "administrativ chef" (AC). Förkortningen AC har lagts till på de delegeringsuppdrag där verksamhetschef (VC) tidigare varit delegat inom administrationens verksamhetsområde.

Enligt kommunens Arkivreglemente (antagen av kommunfullmäktige 2025-10-22, § 157) får nämnden delegera beslutanderätt om gallringen och löpande förändringar av informationshanteringsplan och klassificeringsstruktur till kommunarkivarie så länge det inte påverkar verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet. Vidare kan nämnden delegera beslutanderätten för gallring kommunarkivarie. Tillägg till delegeringsordningen förslås därför enligt punkterna 1.8 till 1.10.

Punkten 4.1e har lagts till för att ge mark- och exploateringsingenjörer möjlighet att genomföra upphandlingar inom exploateringsprojekt.

Delegationerna 4.6 och 7.9 har förtydligats och delegater justerats för att bättre spegla förvaltningens arbetssätt.

I punkt 7.4 har hänvisningen till samhällsbyggnadsnämndens reglemente i anmärkningen uppdaterats så att den stämmer med aktuell version.

Lovisa Wagnervik

Administrativ chef

Bilagor

Förslag till revidering av samhällsbyggnadsnämndens delegeringsordning 2025-11-25

Sändlista

Delegater

Delegeringsordning

Samhällsbyggnadsnämnden

Gäller fr.o.m. 2026-01-01

Innehållsförteckning

Vad innebär delegering?	4
Förutsättningar för nämndens delegeringsrätt.....	4
Vad kan delegeras?	4
Vem kan man delegera till?.....	5
Vidaredelegering	5
Delegering av beslutanderätten i brådskande ärenden där nämndens avgörande inte kan avvaktas	6
Anmälan av delegeringsbeslut	6
Prisbasbelopp	6
Förtydligande om delegater.....	6
Förkortningar m.m.	6
1. Allmänna ärenden	8
2. Ärendehantering, yttrande m.m.....	9
3. Ombud.....	10
4. Upphandling	10
5. Ekonomiska ärenden	12
6. Försäljning av lös egendom	13
7. Fastighets-, mark-, anläggnings- och byggnadsfrågor	13
8. Trafikfrågor	16
9. Dataskydd.....	17

Dokumenttyp Delegeringsordning Styrande dokument	Dokumentnamn Delegeringsordning Samhällsbyggnads- nämnden	Antagen 2018-02-02 § 12	Antagen av Samhällsbyggnads- nämnden
Dokumentägare Samhällsbyggnadsnämnden	Dokumentansvarig Förvaltningschef	Reviderad 2020-03-19 §24 2020-12-10 §106 2021-06-17, §64 2022-05-19, §62 2022-12-08, §139 2023-04-13 §71 2023-05-25 §90 2024-09-19 §121 2025-01-23 § 11 2025-xx-xx §xx	Giltighet Tills vidare
Dokumentinformation Beslutsordning för samhällsbyggnadsförvaltning	Diarienummer SBN 2022/185	Uppföljning En gång per mandatperiod	
Ämnesområde Administration		Intranät ☒	Hemsida ☒
Andra regelverk som omnämns Allmänna bestämmelser (2012-05-12), Arbetsmiljölagen (1977:1160), Dataskyddsförordningen (EU, 2016/679) Fastighetsbildningslagen (1970:998), Förordning om flyttning av fordon, Jordabalken (1970:994), Lokala föreskrifter för gatuhållning i Vänersborgs kommun, Lagen upphandling inom försörjningssektorena (nya LUF)(2016:1146), Lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet Ordningslag (1993:1617), Plan- och bygglagen, Väglagen (1971:948), Vägmarkesförordning (2007:90), Förvaltningslagen (2017:900), Kommunallagen (2017:725), Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), Tryckfrihetsförordningen (1949:105), Attestregler (KF, 2013- 12-11, § 162), Delegeringsordning personal- och organisationsfrågor (KS, 2019-01-30 § 21), Riktlinjer för representation och uppvaktningar (KF, 2020-02, § 7 och § 8), Upphandlingspolicy (KF, 2009-10-21, Lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (2018:218), Dataskyddsförordningen (EU, 2016/679)			

Vad innebär delegering?

Delegering enligt kommunallagen (KL) innebär att beslutanderätten, i ett visst ärende eller i en ärendegrupp, flyttas över till någon annan (= *delegaten*). Delegaten träder helt in i nämndens ställe. Ett beslut av delegaten ses som nämndens beslut och *kan överklagas* genom laglighetsprövning. Samhällsbyggnadsnämnden kan inte ändra delegatens beslut men kan naturligtvis *återkalla* delegeringsuppdraget.

Samhällsbyggnadsnämnden kan också genom eget handlande föregripa ett beslut i ett enskilt ärende genom att själv ta över ärendet och fatta beslut. Samhällsbyggnadsnämnden har *redovisningsansvaret*, men delegaten har det *juridiska ansvaret* (t.ex. tjänstefel eller skadestånd).

Förutsättningar för nämndens delegeringsrätt

Delegering inom en nämnd förutsätter *alltid beslut i två led*. Först måste fullmäktige i ett *reglemente* eller i ett *särskilt beslut* ha uppdragit till samhällsbyggnadsnämnden att hantera ett visst verksamhetsområde eller besluta i vissa ärenden eller ärendegrupper. Därefter kan samhällsbyggnadsnämnden om den vill besluta om delegering av denna beslutanderätt. Samhällsbyggnadsnämnden lämnar delegeringsuppdrag genom särskilt beslut eller genom att fatta beslut om en *delegeringsordning* där beslutanderätten i olika ärenden överförs till delegater.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar själv i vilka ärenden eller ärendegrupper beslutanderätten ska delegeras. Räckvidden för en nämnds delegeringsbefogenhet framgår av 6 kap 38 § KL (se nedan) som anger vilka ärendetyper som inte får delegeras.

Vad kan delegeras?

Nämndens delegeringsrätt – delegeringsförbud

Samhällsbyggnadsnämnden får enligt 6 kap. 38 § KL inte delegera beslutanderätten i följande slag av ärenden:

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet, d.v.s. nämndens övergripande ansvar för verksamheten,
2. framställningar eller yttranden till fullmäktige,
3. yttranden med anledning av att fullmäktiges beslut överklagats,
4. yttranden med anledning av att nämndens egna beslut överklagats,
5. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
6. ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden,
7. ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras (bl.a. inom socialområdet).

Sammanfattningsvis kan man säga att ärenden som är av *principiell beskaffenhet* eller som annars är av *större vikt* är förbehållna nämnden. Oftast handlar det om ärenden som får stora konsekvenser för kommunen och ofta där politiska bedömningar är avgörande. Någon klar gräns för vad som är delegerbart eller inte delegerbart finns inte. Man får se på hur ofta ärendena förekommer, kommunens storlek, budgetomslutning, förvaltningens/verksamhetens storlek och organisation.

Förutom de generella undantagen från delegering ovan innehåller en del specialförfattningar, t.ex. socialtjänstlagen, också uttryckliga delegeringsförbud.

Delegering och ren verkställighet

Man skiljer mellan *beslut i kommunallagens mening* och *ren verkställighet*. I delegeringsordning ska med andra ord endast upptas beslut i kommunallagens mening.

Gränsen mellan beslut som kräver delegering och ren verkställighet går inte att dra med exakthet. *Beslut i kommunallagens mening* kännetecknas bl.a. av att det finns *utrymme för alternativa lösningar* och att beslutsfattaren måste göra vissa överväganden och bedömningar. Normalt kan denna typ av beslut *överklagas* genom laglighetsprövning eller genom förvaltningsbesvär. Men man kan inte endast gå på överklagbarheten för att särskilja ren verkställighet från beslut i kommunallagens mening eftersom t.ex. yttranden normalt inte kan överklagas men ofta innehåller självständiga bedömningar och fodrar delegering för att kunna föras över från nämnd till annan.

Vid *ren verkställighet* saknas utrymme för självständiga bedömningar och beslutsalternativ. Det rör sig här om "mekanisk verkställighet", t.ex. avgiftsdebitering enligt en fastställd taxa eller tilldelning av förskoleplats efter en klar turordning. Beslut av rent förberedande eller verkställande art kan inte överklagas (jmf 13 kap 2 § 2 p KL). Även om den enskilde inte kan överklaga beslutet genom laglighetsprövning – eller förvaltningsbesvär – finns andra vägar för den enskilde att angripa ett beslut den enskilde upplever som felaktigt, nämligen genom rättslig prövning vid allmän domstol, anhållan om en JO-granskning eller påkallande av de kommunala revisorernas uppmärksamhet.

Delegering av rätt att överklaga

Beslut att *överklaga dom* av allmän förvaltningsdomstol går att delegera, liksom beslut att begära *inhibition*. En förutsättning är att det överklagade beslutet i sig är delegerbart. Ett bemyndigande ska vara försett med förbehållet, att vad gäller ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda får delegeringen inte omfatta ärenden av principiell betydelse eller annars av större vikt.

Beslut utan delegeringsuppdrag

Om en anställd fattar ett beslut utan stöd av ett delegeringsuppdrag kan ett sådant beslut inte överklagas genom laglighetsprövning eftersom beslutet inte kan sägas existera i kommunallagens mening. Kommunen kan dock bli civilrättsligt bunden av beslutet om mottagaren är i god tro och det rör civilrättsliga förhållanden. Mottagaren kan i sådant fall även driva ärendet via allmän domstol.

Vem kan man delegera till?

En nämnd kan enligt 6 kap 37 § KL lämna delegeringsuppdrag till:

- ett utskott bestående av ledamöter eller ersättare i nämnden,
- en ledamot eller ersättare i nämnden,
- en anställd hos kommunen,
- presidiet.

Det är *inte tillåtet* att lämna delegeringsuppdrag till:

- flera anställda i grupp,
- till anställd tillsammans med ledamot eller ersättare, s.k. *blandad delegering*,
- anställd i kommunalt företag.

Det bör också vara klart, genom delegeringsordningen eller på annat sätt, vem som går in i en delegats ställe *vid delegatens frånvaro*.

Vidaredelegering

Enligt 7 kap 6 § KL kan en nämnd om den uppdrar till en förvaltningschef *inom den egna nämndens verksamhetsområde* att fatta vissa beslut, även medge att förvaltningschefen i sin tur

får överlåta sin beslutanderätt till annan anställd inom kommunen. Detta kallas vidaredelegering. En förutsättning för detta är att nämnden *i ett beslut tillåtit det*. Beslut som fattats på grund av vidaredelegering ska *anmälas till förvaltningschefen*. Någon uttrycklig skyldighet för förvaltningschefen att anmäla dessa beslut till nämnden föreligger däremot inte, men nämnden kan sätta upp sådana krav som villkor för delegeringen. Vidaredelegering kan endast ske *i ett led*.

Delegering av beslutanderätten i brådskande ärenden där nämndens avgörande inte kan avvaktas

En nämnd får enligt 6 kap. 39 § KL uppdra åt ordföranden eller en annan ledamot i samhällsbyggnadsnämnden att besluta i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Det rör sig alltså här om ärenden som oundgängligen måste avgöras. Vilka beslut som kan delegeras och om det finns några begränsningar framgår inte av lagtexten. Ärenden som avgjorts med stöd av denna bestämmelse ska anmälas vid samhällsbyggnadsnämndens nästa sammanträde. Denna typ av beslut anses som ett beslut av samhällsbyggnadsnämnden.

Anmälan av delegeringsbeslut

Nämnden ska enligt 6 kap 40 § KL besluta i vilken utsträckning beslut som fattats med stöd av delegering ska anmälas till den. Samhällsbyggnadsnämnden bestämmer själv hur och när anmälan ska ske. Beslut som inte anmäls ska protokollföras särskilt, om beslutet får överklagas enligt bestämmelserna i 13 kap KL.

Syftet med anmälan är flera. Samhällsbyggnadsnämndens *informations- och kontrollbehov* ska tillgodoses, dessutom kan det ha betydelse för *beslutets laga kraftvinnande*. Ett beslut vinner nämligen laga kraft tre veckor efter att det tillkännagavs på kommunens anslagstavla att det protokollförda beslutet justerats. Antingen kan delegaten skriva ett särskilt protokoll över beslutet som tillkännages på anslagstavlan eller så räknas klagotiden från den dag, då tillkännagivande skedde om justering av protokollet från det sammanträde vid vilket beslutet anmälades hos nämnden.

Prisbasbelopp

Med prisbasbelopp avses aktuellt prisbasbelopp enligt socialförsäkringsbalken (SFS 2010:110).

Förtydligande om delegater

Anges verksamhetschef/enhetschef som delegat avses att respektive chef beslutar i ärende för den egna verksamheten/enheten.

Anges projektledare som delegat avses att respektive tjänsteperson beslutar i ärende för det egna arbetsområdet. Projektledare med arbetsområde bygg samt projektledare med arbetsområde energi.

Anges ekonom som delegat avses att respektive tjänsteperson beslutar i ärende för det egna verksamhetsområdet.

Förkortningar m.m.

Förkortningar på delegater

AC

Administrativ chef

ADM

Administratör

ARK	Arkivarie
BAB	Bostadsanpassningshandläggare
EK	Ekonom
EC	Enhetschef
FÖ	Fastighetsförvaltare
FC	Förvaltningschef
KSO	Kommunstyrelsens ordförande
MEX	Mark- och exploateringsingenjör
Ordf.	Ordförande
1:e vice ordf.	Förste vice ordförande
2:e vice ordf.	Andra vice ordförande
PL	Projektledare (här ingår projektledare med ansvarområde bygg respektive energi)
SBN	Samhällsbyggnadsnämnden
SBU	Samhällsbyggnadsutskottet
SF	Skogsförvaltare
TI	Trafikingenjör
VC	Verksamhetschef
VU	VA-utredare

Förkortningar på lagar, författningar och förordningar

AB	Allmänna bestämmelser (2012-05-12)
AML	Arbetsmiljölagen (1977:1160)
DSF	Dataskyddsförordningen (EU, 2016/679)
FBL	Fastighetsbildningslagen (1970:998)
FFF	Förordning om flyttning av fordon
FL	Förvaltningslagen (2017:900)
JB	Jordabalken (1970:994)
KL	Kommunallagen (2017:725)
LFG	Lokala föreskrifter för gaturenhållning i Vänersborgs kommun
LOU	Lagen om offentlig upphandling
LUF	Lagen om upphandling inom försörjningssektorerna (nya LUF) (2016:1146)
LUK	Lagen om upphandling av koncessioner
MBL	Lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet
OSL	Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Ordn.	Ordningslag (1993:1617)
PBL	Plan- och bygglagen
TF	Tryckfrihetsförordningen (1949:105)
TraF	Trafikförordning (1998:1276)
VGL	Väglagen (1971:948)
VMF	Vägmärkesförordning (2007:90)

1. Allmänna ärenden						
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmäls	Anmärkning
1.1	Brådskande ärenden.	7 kap. 6 § KL	Ordf.	1:e vice ordf.		
1.2	Förtroendevaldas deltagande i kurser och konferenser.		Ordf.	2:e vice ordf. 1:e vice ordf.		
1.3	Ordförandes deltagande i kurser och konferenser.		KSO			
1.4	Representation och uppvaktningar rörande förtroendevalda.		Ordf.	1:e vice ordf.		
1.5	Utse personer som har rätt att kvittera ut rekommenderade postförsändelser och liknande.		FC			Får vidaredelegeras enligt 7 kap. 6 § KL

1.6	Extern representation till ett belopp av 10 % av ett prisbasbelopp per tillfälle.		VC AC			KF 2020-02-12, § 8 KF 2020-02-12, § 7
1.7	Extern representation till ett belopp av 15 % av ett prisbasbelopp per tillfälle.		FC			KF 2020-02-12, § 8 KF 2020-02-12, § 7
1.8	Beslut om löpande förändringar i klassificeringsstruktur	6-7 §§ Arkivreglementet	ARK			Beslutet avser förändringar av gällande klassificeringsstruktur, så länge det inte påverkar verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet. En helt ny kommungemensam version ska antas av Kommunfullmäktige
1.9	Beslut om löpande förändringar i informationshanteringsplan	6-7 §§ Arkivreglementet	ARK			Beslutet avser förändringar av gällande informationshanteringsplan så länge det inte påverkar verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet. En helt ny kommungemensam version ska antas av Kommunfullmäktige
1.10	Beslut om gallring för informationsmängder och informationstyper som avviker från informationshanteringsplanen	6-7 §§ Arkivreglementet	ARK			Beslutet får inte påverka verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet.

2. Ärendehantering, yttrande m.m.

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmäls	Anmärkning
2.1	Prövning av enskilds begäran att få ut allmän handling.	2 kap. 14 § TF & 6 kap. 4 § OSL	FC			Får vidaredelegeras enligt 7 kap. 6 § KL Beslut att inte lämna ut, annars verkställighet
2.2	Prövning av att överklagande skett i rätt tid.	45 § FL	FC			Får vidaredelegeras enligt 7 kap. 6 § KL
2.3	Avvisning av överklagande som inkommit för sent.	45 § FL	FC			Får vidaredelegeras enligt 7 kap. 6 § KL
2.4	Omprövning av beslut.	37-39 § FL	FC			Får vidaredelegeras enligt 7 kap. 6 § KL
2.5	Yttranden, ansökningar och liknande till myndigheter m.fl. som <u>inte</u> är av principiell beskaffenhet eller av större vikt.		FC			Får vidaredelegeras enligt 7 kap. 6 § KL
2.6	Avskrivning av ärenden som <u>inte</u> är av principiell karaktär eller av större vikt.		FC			
2.7	Avskrivning av ärenden i övrigt.		Ordf.			

2.8	Beslut gällande deltagande i överläggningar, samverkan eller samarbete med andra organisationer samt medlemskap i intresseorganisationer, föreningar, förbund och liknande sammanslutningar, som inte är av principiell karaktär eller av större vikt.		Ordf.			
3. Ombud						
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmäls	Anmärkning
3.1	Utse företrädare för samhällsbyggnadsnämnden vid föreningsstämmor och liknade.	6 kap. 15 § KL	Ordf.			
3.2	Utse ombud att föra nämndens talan inför domstol och andra myndigheter och att fullmakt att företräda nämnden i sådana ärenden eller mål.		FC			
4. Upphandling						
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmäls	Anmärkning
4.	Med utnyttjande av budget eller särskilt beslut för ändamålet anvisade medel.					Den som är delegat ska informeras om upphandlingen i förväg. Till vad som räknas som en upphandling enligt delegeringsordningen är alla konkurrensutsättningar som överskrider 100 tkr. Samt konkurrensutsättningar under 100 tkr som är av betydande karaktär. Anskaffning av vara eller tjänst inom ramen för beviljat anslag och som ej är att hänföras till 4.1–4.5 ska betraktas som ren verkställighet. Ansvar och befogenheter i dessa avseenden regleras via attestuppdrag och attestreglementet. OBS! Ska inte anmälas till nämnd.
4.1a	Vid upphandling upp till 13 prisbasbelopp per upphandlingstillfälle (inom respektive arbetsområde hos gatuenheten).	LOU/LUF/ LUK	EC			Tilldelning och kontraktsskrivning verkställs av EC om inget annat beslutas vid upphandlingstillfället.
4.1b	Vid upphandling upp till 25 prisbasbelopp per upphandlingstillfälle avser projekt och fastighetsförvaltning (inom respektive arbetsområde hos fastighet och service).	LOU/LUF/ LUK	FÖ EC			Tilldelning och kontraktsskrivning verkställs av FÖ eller EC om inget annat beslutas vid upphandlingstillfället.

4.1c	Vid upphandling upp till 25 prisbasbelopp per upphandlingstillfälle avser anläggningsarbeten.	LOU/LUF/ LUK	EC			Tilldelning och kontraktsskrivning verkställs av EC om inget annat beslutas vid upphandlingstillfället.
4.1d	Vid upphandling upp till 25 prisbasbelopp per upphandlingstillfälle avseende skogsförvaltning.	LOU/LUF/ LUK	SF			Tilldelning och kontraktsskrivning verkställs av EC/SF om inget annat beslutas vid upphandlingstillfället.
4.1e	Vid upphandling upp till 25 prisbasbelopp per upphandlingstillfälle inom exploateringsprojekt.	LOU/LUF/ LUK	MEX			Tilldelning och kontraktsskrivning verkställs av MEX om inget annat beslutas vid upphandlingstillfället.
4.2	Vid upphandling upp till 40 prisbasbelopp per upphandlingstillfälle (inom respektive arbetsområde).	LOU/LUF/ LUK	VC AC			Tilldelning och kontraktsskrivning verkställs av VC/AC om inget annat beslutas vid upphandlingstillfället.
4.3	Vid upphandling upp till 100 prisbasbelopp per upphandlingstillfälle.	LOU/LUF/ LUK	FC	Ordf.		Tilldelning och kontraktsskrivning verkställs av FC om inget annat beslutas vid upphandlingstillfället.
4.4	Vid upphandling över 100 prisbasbelopp per upphandlingstillfälle.	LOU/LUF/ LUK	SBU			Tilldelning och kontraktsskrivning verkställs av ordförande ersättare är förvaltningschef om inget annat beslutas vid samhällsbyggnadsutskottet. Samhällsbyggnadsutskottet kan delegera rätten om tilldelning och kontraktsskrivning.
4.5	Vid förvaltningsövergripande upphandling av fordon över 40 prisbasbelopp.		FC	VC		Tilldelning och kontraktsskrivning verkställs av FC om inget annat beslutas vid upphandlingstillfället.
4.6	Att svara för uppgiften att besluta om bokning av el prissäkring/prislåsning i elkraftshandel och elcertifikat för kommunens totala förbrukning.		PL* EK*	VC*		Tilldelning och kontraktsskrivning verkställs av *PL (energi) eller *EK (inom fastighet och service), ersättare är *VC (fastighet och service).
Partnering						

4.7	Vid upphandling över 100 prisbasbelopp med partnering som samverkansavtal ska den politiska beslutsgången se ut på följande vis: 1. Beslut i utskott om att påbörja partneringupphandling 2. Beslut i utskott om tilldelning av entreprenör och beställning av fas 1 – projektering 3. Beslut i utskott om beställning av fas 2 – produktion		SBU			Tilldelning och kontraktsskrivning verkställs av ordförande ersättare är förvaltningschef om inget annat beslutas vid samhällsbyggnadsutskottet. Samhällsbyggnadsutskottet kan delegera rätten om tilldelning och kontraktsskrivning.
5. Ekonomiska ärenden						
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmäls	Anmärkning
5.1	Utse besluts- och mottagningsattestanter i enlighet med attestregler för Vänersborgs kommun.		FC			
5.2	Beslut rörande beloppsgränser för beslutattestanter.		FC			
5.3	Beslut om bokföringsmässig avskrivning av fordran, dock - upp till tio prisbasbelopp		FC			
Skadeståndsärenden						
5.4	Beslut om förlikning i skadeståndsärenden upp till tre prisbasbelopp.		FC			Rutiner för försäkringsärenden ska följas.
5.5	Beslut om förlikning i skadeståndsärenden upp till ett prisbasbelopp.		VC AC			Rutiner för försäkringsärenden ska följas.
Projektförändringar (ÅTA)						
	Rätten att besluta om projektförändringar, exempelvis i form av ändrings- och tillägsarbeten (ÅTA).					Med rätten att besluta om projektförändringar i delegeringsordningen avses kostnadsdrivande projektförändringar inom budget som överskrider 100 tkr. Samt kostnadsdrivande projektförändringar inom budget under 100 tkr som är av betydande karaktär. Beslut om projektförändringar inom budget som inte är kostnadsdrivande eller kostnadsdrivande projektförändringar under 100 tkr ska betraktas som ren verkställighet och

						regleras inte i delegeringsordningen.
5.6	Rätt att besluta om projektförändringar upp till 10 prisbasbelopp.		EC			
5.7	Rätt att besluta om projektförändringar upp till 40 prisbasbelopp (inom respektive arbetsområde).		VC			
5.8	Rätt att besluta om projektförändringar upp till 100 prisbasbelopp		FC	Ordf.		
5.9	Rätt att besluta om projektförändringar över 100 prisbasbelopp		SBU			

6. Försäljning av lös egendom

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmäls	Anmärkning
6.1	Beslut om överlåtelse av sådan lös egendom som inte längre behövs. - med ett beräknat försäljningsvärde mellan ett och tre prisbasbelopp		FC VC AC EC*			Beräknat försäljningsvärde under ett prisbasbelopp är att betrakta som egendom av lågt värde. Beslut om överlåtelse av sådan lös egendom bedöms som verkställighet. <i>Se riktlinjer Vid försäljning av lös egendom gäller "Riktlinjer för försäljning av kommunal lös egendom" (KS 2009-02-25 § 48).</i> *EC (inom renhållning)

7. Fastighets-, mark-, anläggnings- och byggnadsfrågor

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmäls	Anmärkning
7.1	Beslut om borttagande av träd på allmän platsmark.		EC			
7.2	Beslut om borttagande av träd i övriga fall.		MEX SF			
7.3	Köp, försäljning, byte av fastighet eller del av fastighet samt tecknade av köpehandlingar upp till 40 prisbasbelopp.		MEX			
7.4	Köp, försäljning, byte av fastighet eller del av fastighet upp till 50 prisbasbelopp.		SBU			Beslut KF 2015-10-21 §142, Samhällsbyggnadsnämndens reglemente 2018-01-01 KF 2017-11-22 § 182 köp, försäljning, byte av fastighet eller fastighetsdel samt upplåta tomträtt inom av kommunfullmäktige fastställd kostnadsram och andra riktlinjer beträffande belopp och

						villkor i övrigt. Nämnden har att köpa och sälja fastigheter eller del av fastigheter för ett värde på upp till 50 200 prisbasbelopp. Fastighetsköp och fastighetsavyttring som är av principiell beskaffenhet, strategiska eller annars av större vikt ska alltid underställas kommunfullmäktige oavsett belopp. Detta enligt "Riktlinjer för köp eller försäljning av fastighet". OBS! där kommunfullmäktige har fastställt riktlinjer eller belopp och villkor i övrigt. (t.ex. belopp är en prissättning /prismodell över ett område) i dessa fall tas ärendet upp till Samhällsbyggnadsnämnden.
7.5	Tillstånd avseende förläggning av ledningar i allmän platsmark.		VC			
7.6	Ansvara för den ekonomiska förvaltningen enligt de direktiv som kommunstyrelsen uppställer. Detta gäller dock inte för fastigheter förvaltade av VA-verket.		SBU			
7.7	Arrendera och arrendera ut mark, fastigheter samt säga upp och omförhandla arrendeavtal samt rätt att godkänna överlåtelse av arrendeavtal.		MEX			
7.8	Inhyrning, uthyrning, omförhandling och uppsägning av lokaler och bostäder.		VC AC	FC		Får vidaredelegeras enligt kap 7 6 § KL
7.9a	Medgivande till granne (granne till kommunens fastighet) och yttrande i samtliga fastighetsrelaterade ärenden (förutom allmän platsmark).		MEX	VC		
7.9b	Medgivande och yttrande i samtliga fastighetsrelaterade ärenden (allmän platsmark).		TI ADM*	VC		*Administratör på gatuenheten för ärenden gällande allmän platsmark
7.10a	Avtala om servitut och nyttjanderätt eller annan markupplåtelse på all mark (förutom allmän platsmark).		MEX			
7.10b	Avtala om servitut och nyttjanderätt eller annan markupplåtelse på allmän platsmark.		VC*			*VC för gatuenheten
7.10c	Avtala om ledningsrätt med fastighetsägare		MEX	VC*		*VC för tekniska

	(överenskommelse ledningsträckning, avtal enligt ledningsrättslagen) (inom respektive arbetsområde).		VU			
7.11	Bevakning av kommunens rätt med befogenhet att träffa ekonomisk uppgörelse med fastighetsägare avseende överenskommelse i samband med anläggningsarbeten.		VC			
7.12	Fatta beslut om bostadsanpassningsbidrag även avslå framställning men inte avgöra sådant ärende som är av principiell natur eller i övrigt av större vikt: Delegationen innefattar rätt att ompröva alternativt avge yttrande vid överklagande av eget beslut.		BAB	VC		
7.13	Att vara ombud för kommunen vid förrättning enligt fastighetsbildningslagen, ledningsrättslagen, anläggningslagen och lagen om samfälligheter. Rätt att ingå avtal inkluderat köpeavtal, fastighetsregleringsavtal, inlösenavtal. Överenskommelser och uppgörelser inom ramen för förrättningen. Upp till 40 prisbasbelopp.		MEX			
7.14	Utsträckning, nedsättning, dödning, sammanföring och relaxation av in-teckningar samt utbyte av pantbrev liksom andra därmed jämförbara åtgärder.		MEX			
7.15	Rätt att teckna inlösenavtal.		VC	FC		
7.16	Rätt att häva ingångna köpeavtal med avtalsvillkor som inte är uppfyllda (inom respektive arbetsområde).		MEX VC	FC		
7.17	Avtala om markanvisning för samtliga arrenden och för försäljning av fastighet eller del av fastighet upp till 40 prisbasbelopp.		MEX			
7.18	Rätt att ansöka om bidrag för sanering inom förorenade markområden, samt att teckna erforderliga avtal för genomförandet av bidragsbeslutade huvudmans projekt.		MEX			
7.19	Rätt att besluta om frågor rörande jakt, vilt och viltvård. Samt rätt att ansöka om skydds-jakt.		MEX SF			

7.20	Rätt att företräda kommunen i skogliga frågor på kommunalägd mark		SF			Frågor av större vikt lyfts till samhällsbyggnadsnämnden.
7.21	Rätt att fatta beslut i frågor om skogsförvaltning samt att beställa och utföra skogliga åtgärder enligt Vänersborgs skogspolicy och riktlinjer för kommunal skogshantering		SF		2 ggr/år	

8. Trafikfrågor

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmäls	Anmärkning
8.1	Beslut om tillfällig lokal trafikföreskrift.	10 kap. 1 och 3 § TraF	TI	EC VC	2 ggr/år	
8.2	Beslut om dispens från trafikföreskrift.	13 kap. 3 § TraF	TI	EC VC	2 ggr/år	
8.3	Beslut avseende boendekort/nyttokort.	10 kap. 2 och 3 § TraF	TI	EC VC	2 ggr/år	
8.4	Beslut om beviljande avseende parkeringstillstånd för rörelsehindrad (dock inte avslag).	13 kap. 8 § TraF	TI	EC VC	2 ggr/år	
8.5	Avslagsbeslut avseende parkeringstillstånd för rörelsehindrad (då beslut inte fattas enligt punkt 8.4).	13 kap. 8 § TraF	EC	VC	2 ggr/år	
8.6	Beslut om lokaltrafikföreskrift av enklare karaktär.	10 kap. 1 och 3 § TraF	EC	VC	2 ggr/år	
8.7	Beslut om vägvisning.	2 kap. 13a § VMF	TI	EC VC	2 ggr/år	

Väghållarfrågor

Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmäls	Anmärkning
8.8	Beslut om frågor om flyttning av fordon, enligt förordning om flyttning av fordon i vissa fall.	FFF, SFS 1982:198) 16 och 18 §	TI	EC VC	2 ggr/år	
8.9	Avge yttrande över ansökan om disposition av offentlig plats.	3 kap. 2 § ordn.	TI	EC VC	2 ggr/år	
8.10	Avge yttrande och beslut avseende transportdispenser gällande längd, bredd och vikt.	13 kap. 3 § Traf	TI	EC VC	2 ggr/år	
8.11	Beslut om trafikreglering vid vägarbete enligt 10 kap. 14 § Trafikförordningen.	10 kap. 14 § Traf	TI	EC VC	2 ggr/år	
8.12	Anmodan om gatuhållning då fastighetsägaren inte efterlever de krav som ställs enligt Lokala föreskrifter för gatuhållning i Vänersborgs kommun.	8 kap. 15 § PBL och Lokala föreskrifter	TI	EC VC	2 ggr/år	Är delegaten och ersättaren ej tillgängliga övergår delegationen till arbetsledare i beredskap på gatuenheten
8.13	Beslut om åtgärd och delegation att fakturera samt ge vite till fastighetsägare vid	Lag (1998:814) med särskilda bestämmelser	TI	EC	2 ggr/år	

	bristande gaturenhållning (avseende växtlighet och snöröjning) efter anmodan, enligt LFG.	om gaturenhållning och skyltning samt Lokala föreskrifter		VC		
8.14	Vid förändringar av enklare karaktär kunna ändra i <i>Riktlinjer för upplåtelse av offentlig plats.</i>		TI	EC VC	2 ggr/år	
8.15	Förordnande av parkeringsvakter	Lag (1987:24) om kommunal parkeringsövervakning m.m.	EC	VC	2 ggr/år	
9. Dataskydd						
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmäls	Anmärkning
9.1	Teckna avtal om personuppgiftsbiträdets behandling av personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning	Art 28 DSF	FC			

2025-12-11

Dnr: SBN 2025/3

Handläggare

Frida Bang
Frida.Bang@vanersborg.se
0521-721199

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Föredragning Kommunala rådet för funktionshinderfrågor

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden noterar informationen

Sammanfattning av ärendet

Margareta Olsson (M) informerar om arbetet i det kommunala rådet för funktionshinderfrågor.

Lovisa Wagnervik

Administrativ chef

Vänersborgs Kommun
Ankom

2025 -12- 08

Initiativärende – Paus för byggnation av gång- och cykelbro över Hamnkanalen

Bakgrund:

Den ursprungliga tanken med bron var att skapa en enkel koppling mellan Sundsgatan och det planerade området på Södra Sanden. Eftersom det planerade området på Södra Sanden tills vidare har lagts på is saknas det nu ett tydligt behov och en rimlig motivering för att genomföra brobygget.

I Mål- och resursplanen för 2025–2027 är gång- och cykelbron över Hamnkanalen budgeterad med 11,5 miljoner kronor, med planerad byggnation under 2026.

Enligt den senaste uppdateringen i Mål-och resursplanen 2026 till 2028 så har bron över hamnkanalens totala anslag fördyrats från 11,5 mnkr till 14,5 mnkr till följd av att en utredning har visat på behov av förstärkningar.

Så man kan nog räkna med en slutnota som hamnar på cirka 20 miljoner inklusive förstärkning av kant/kanter vid hamnkanalen. Sedan tillkommer ju årliga underhållsavgifter. Statsbidraget för projektet uppgår till 5,5 miljoner kronor, förutsatt att motprestationer beviljas av Trafikverket.

Vi anser att det är svårt att motivera att detta projekt ska genomföras med tanke på de ekonomiska omständigheterna som troligen skulle landa på ca. 10-15 miljoner kronor (och då är statsstödet borträknat) för kommunen vilket vi inte kan försvara med den faktiska nyttan av bron i nuläget.

Argument för paus:

1. Existerande broar: Det finns redan tre broar över Hamnkanalen, varav två är belägna mellan 150 och 250 meter från den planerade bron. Detta innebär att behovet av en ytterligare bro inte är tillräckligt starkt för att rättfärdiga de höga kostnaderna.
2. Kommunens ekonomiska läge: Kommunen står inför stora ekonomiska utmaningar, och vi anser att det är ansvarslöst att ytterligare belasta kommunens budget med ett projekt som i nuläget inte framstår som nödvändigt. Den ursprungliga tanken var att bron skulle integrera Sundsgatan med det nya området på Södra Sanden, men eftersom detta projekt har lagts på is, ser vi i nuläget ingen aktuell nytta av byggnationen.
3. Fördyring och oförutsedda kostnader: Kostnaden för projektet har ökat betydligt, och det är svårt att se hur denna ökning kan motiveras i det nuvarande ekonomiska läget. Att bygga en bro utan tydliga och övertygande skäl kan dessutom innebära framtida ekonomiska bördor för kommunen.

Förslag till beslut:

Med hänsyn till den ekonomiska situationen och de frågetecken som finns kring projektets nödvändighet, föreslår vi att upphandlingen för gång- och cykelbron pausas och att projektet läggs på is tills vidare. Vi anser att detta är ett ansvarsfullt

steg för att säkerställa att kommunens resurser används på de mest prioriterade och nödvändiga projekten.

**Jag vill genom detta initiativärende ge i uppdrag till
Samhällsbyggnadsnämnden**

1. Att pågående upphandling avbryts tills vidare.
2. Att pausa projektet med byggnation av gång- och cykelbron över hamnkanalen i avvaktan på förbättrat budgetläge och/eller nytt behovsunderlag.

Avslutning:

Vi anser att detta initiativ är ett nödvändigt steg för att säkerställa att vi prioriterar de projekt som verkligen tillför värde för våra invånare.

Torbjörn Moqvist

Ledamot Samhällsbyggnadsnämnden